

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická

Bakalářská práce
Velšská sportovní paradiplomacie
Dominik Sperl

Plzeň 2021

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Studijní program Mezinárodní teritoriální studia

Studijní obor Mezinárodní vztahy – britská a americká studia

Bakalářská práce

Velšská sportovní paradiplomacie

Dominik Sperl

Vedoucí práce:

PhDr. Jiří Zákravský, Ph.D.

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2021

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval(a) samostatně a použil(a) jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2021

.....

Poděkování

Tímto bych rád poděkoval vedoucímu mé bakalářské práce PhDr. Jiřímu Zákravskému, Ph.D. za všestrannou pomoc, množství cenných a inspirativních rad, podnětů, doporučení, připomínek a za velkou trpělivost a ochotou při konzultacích poskytnutých ke zpracování této práce.

Obsah

1. Úvod	6
2. Sportovní diplomacie, aktéři a nástroje	9
2.1. Sportovní diplomacie	9
2.2. Nástroje sportovní diplomacie	10
2.2.1. Pořádání mezinárodních sportovních akcí	10
2.2.2. Aktivní působení v mezinárodních sportovních organizacích	11
2.2.3. Sponzorování s mezinárodním přesahem	12
2.2.4. Využívání sportovců jako „jiných“ diplomatů	12
2.3. Aktéři sportovní diplomacie	13
2.3.1. Státy	13
2.3.2. Substátní jednotky	15
2.3.3. Mezinárodní sportovní organizace	16
2.3.4. Národní sportovní federace a kluby	16
2.3.5. Samotní sportovci	17
3. Sportovní (para)diplomacie Walesu	17
3.1. Strategie	18
3.2. Mezinárodní sportovní akce	22
3.3. Fotbalová asociace Walesu jako aktér sportovní diplomacie	26
3.3.1. Gareth Bale a jeho popularita jako příležitost pro velšskou sportovní diplomacii?	27
3.4. Velšská ragbyová unie	28
4. Závěr	31
5. Seznam použité literatury a pramenů	33
6. Cizojazyčné resumé	40
7. Přílohy	41

1. Úvod

Studie *Wales Soft Power Barometr* (McClory 2018) z roku 2018 zkoumala a porovnávala deset substátních regionů v tom, jak každý z nich využívá soft power. Jak již z názvu studie vyplývá, hlavním regionem, kterým se studie zabývala, byl Wales. Po představení a porovnání všech regionů navíc autoři studie zhodnotili to, jak se Walesu v porovnání s ostatními regiony vedlo a přidali komentáře k silným a slabým stránkám velšské soft power a na co a jak by se měl Wales zaměřit. Mezi další zkoumané regiony patřily kromě jiných Skotsko, Severní Irsko, Katalánsko nebo Quebec. Celkově se Wales umístil na 6. místě. Studie regiony zkoumala v oblastech jako kultura, kdy se její autoři zaměřili například na počet muzeí nebo pořádaných festivalů. Dalšími oblastmi jsou tradiční jídlo, zapojení do digitálního světa, aktivita na sociálních sítích nebo počet pracovních a studijních příležitostí. Ve všech těchto oblastech se Wales umístil průměrně, někdy až podprůměrně, avšak je tu jedna oblast, kde dle této studie Wales vyniká. V těsném závěsu za Katalánskem se umístil na druhém místě v oblasti sportu. To, jak je důležité využívání sportu pro substátní region, jako je Wales, ukazuje nejenom tato studie, ale potvrzuje to i samotná publikace velšské vlády *International Strategy* (Welsh Government 2020) z roku 2020, která shrnuje dosavadní úspěšně naplněné cíle a představuje plán a priority Walesu v oblasti mezinárodních vztahů pro následující roky. Mimo vyjádření vděku národnímu fotbalovému a ragbyovému týmu za jejich výkony na Mistrovství světa, Mistrovství Evropy a Poháru šesti národů, tato publikace zmiňuje Mistrovství světa v ragby 2019 v Japonsku, jehož účastí přineslo Walesu mnoho příležitostí. Spolu s národním týmem do Japonska putovalo 17 společností z technologických, digitálních, zdravotnických a výrobních odvětví s cílem posílení ekonomických vztahů. Samotná velšská vláda zde pořádala řadu událostí, které přilákaly tisíce návštěvníků, s cílem představit rozmanitou kulturu Walesu. Právě účastí na těchto významných sportovních událostech se Wales snaží a má v plánu do budoucna je využít ve svůj prospěch v co nejvíce oblastech od přilákání nových turistů, po navázání nových obchodních styků.

Celá práce bude rozdělena na čtyři části, a to na úvod, první část, která bude spočívat v představení sportovní diplomacie, jejích aktérů a nástrojů, na druhou část, která už bude konkrétně zaměřená na sportovní (para)diplomacii Walesu a v neposlední řadě nebude chybět závěr.

K tomu, abych mohl začít s představením sportovní diplomacie Walesu, je v první řadě nezbytné, abych představil sportovní diplomacii či paradiplomacii obecně, její definici a jaké jsou její cíle. Jako další nesmírně důležitá věc pro samotnou práci bude představení nástrojů a aktérů sportovní diplomacie. Tato část je vysvětlena v článku *Sport a mezinárodní vztahy. Sportovní diplomacie jako součást zahraniční politiky* od Jiřího Zákavského (2016). O tento článek se budu primárně v mé práci opírat a doplňovat ho dalšími odbornými publikacemi jako

například *Sports Diplomacy: Origins, Theory and Practice* od Stuarda Murrayho (2018). Pořádání a účast na mezinárodních sportovních akcích, aktivní působení v mezinárodních organizacích, podpora národních a místních oddílů či reprezentace jednotlivých sportovců, toto všechno jsou, mimo jiné, nástroje sportovní diplomacie, které se v práci objeví. Co se týče aktérů, v případě Walesu, se budeme pohybovat na substátní úrovni, objeví se také národní sportovní federace a dojde i na samotné reprezentanty na úrovni jednotlivce.

V druhé části práce už se přímo podívám na samotnou sportovní (para)diplomacii Walesu, přičemž se pokusím navázat na předchozí část a zmíním již konkrétní příklady. Poměrnou část věnuji tomu, jestli Wales pracuje s nějakou konkrétní strategií a případně s jakou a jednomu z nástrojů sportovní diplomacie, a to pořádání mezinárodních sportovních akcí. Dále se budu věnovat vybraným aktérům a jejich aktivitě. Co se týká konkrétních příkladů, bude to účast na Mistrovství světa v ragby, na němž Wales pravidelně participuje. Rovněž zmíním i aktivitu fotbalového týmu Walesu, který v posledních letech zaznamenává obrovské úspěchy. V roce 2016 skončil Wales v semifinále Mistrovství Evropy a stal se tak nejmenším participantem podle populace, který se do této fáze turnaje dostal. S národním fotbalovým týmem souvisí i příklad jednotlivce, a tím je Gareth Bale. Kapitán národního týmu, velmi kontroverzní postava posledních let a jeden z nejslavnějších sportovců světa pár let zpátky, musí v této práci taktéž být zmíněn. V závěru práce stručně shrnu část o (para)diplomacii Walesu a pokusím se na základě všech výše zmíněných informací vysvětlit a ukázat, jak Wales buduje svojí image prostřednictvím sportu a sportovní diplomacie.

Sportovní diplomacii se dle mého názoru nedostává takové pozornosti, jakou by si zasloužila. Každý z nás se někdy podílel na nějaké sportovní aktivitě a spousta z nás pravidelně sleduje sport ve světě, ať už se jedná o mistrovství světa, olympijské hry či samotné akce na nižších úrovních. Málokdo ale vnímá to, co jde s těmito akcemi ruku v ruce. Aktivity různých státních a nestátních aktérů s cílem budování image. Pokud bychom se chtěli něco dozvědět o tom, jak využívá Wales, jakožto substátní region sportovní diplomacii ve svůj prospěch, tak bychom takovouto publikaci, která by se zabírala konkrétně tím, jakých nástrojů jací aktéři využívají, hledali jen stěží. Tato práce tedy tuto mezeru pomůže vyplnit a může tak poskytnout opěrný bod pro podobné zpracování dalších subregionů, jako je Wales. Primárním cílem práce je představení toho, jak Wales využívá sport k budování a zlepšování svojí image. Zaměřím se na to, jestli Wales k dosažení svých cílů pomocí jednotlivých nástrojů sportovní diplomacie využívá nějakou strategii a případně jakou. Dále se pokusím představit i samotné nástroje sportovní diplomacie, se kterými Wales pracuje.

V neposlední řadě zpracování takovéto práce s využitím dvou částí, které jsou na sobě závislé, jedné obecnější a druhé konkrétně zaměřené na daný stát, otevře prostor pro podobné zpracování dalších regionů, jenž poté budou moci být

porovnávány, což může dále umožnit vypracování dalších studií, které se budou tohoto tématu úzce dotýkat.

2. Sportovní diplomacie, aktéři a nástroje

2.1. Sportovní diplomacie

Předtím, než budu moci hovořit o tom, jaké nástroje a aktéři spadají do sportovní diplomacie, tak si musíme definovat, co je to vlastně samotná sportovní diplomacie. Sportovní diplomacii lze chápat jako součást veřejné diplomacie (Park 2017: 1). To, proč ji tak lze chápat, můžeme pozorovat na definici veřejné diplomacie, s kterou přichází Jana Peterková (2006: 87), ta ji definuje takto: „Veřejná diplomacie je činnost, zaměřená na utváření a ovlivňování pozitivních představ o daném státu, hodnotách a činnostech, které reprezentuje mezi zahraniční veřejností. Prostředkem k dosažení žádoucího cíle je pravdivá komunikace (...)“. Když se podíváme na definici sportovní diplomacie podle Stuarta Murray (2018: 94), který ji stručně definuje jako „vědomé, strategické a pravidelné využívání sportu, sportovců, sportovních událostí a nestátních sportovních aktérů (...) s cílem navázání dlouhodobého a vzájemně přínosného partnerství, které v ideálním případě maximalizuje mezilidské vztahy a příležitosti v oblasti rozvoje, kultury, obchodu, investic, vzdělávání a cestování pro jednotlivé vlády.“, tak na těchto příkladech definic od Stuarta Murray a Jany Peterkové, můžeme přímo pozorovat podobnost sportovní a veřejné diplomacie a proto se často setkáváme s tím, že sportovní diplomacie spadá do diplomacie veřejné.

Vyplývající ze samotné definice, aktéry sportovní diplomacie mohou být jak státní, tak nestátní aktéři. Ve výše zmíněné definici sportovní diplomacie se přímo odráží hlavní cíle veřejné diplomacie. Jedním z cílů je narůst povědomí a porozumění o dané zemi. Dalším cílem je probuzení zájmu lidí o danou zemi, což můžeme chápat jako výše zmíněné maximalizování příležitostí v oblastech rozvoje, vzdělávání, kultury. Probuzení zájmu taktéž povede k posílení cestovního ruchu, jelikož zahraniční veřejnost bude považovat danou zemi za atraktivní destinaci. Posledním cílem je ovlivnění lidí, což vede k novým příležitostem v oblasti investic a obchodu, které taktéž zazněli jako cíle sportovní diplomacie (Peterková 2006: 87).

Mé chápání sportovní diplomacie je takové, že se jedná o cílevědomé využívání sportu, sportovních událostí a sportovců jednotlivými vládami s cílem vytvoření či posílení pozitivního vnímání státu či substátního regionu, jakým je například Wales, zahraniční veřejností, které ideálně povede k prosperitě v mnoha oblastech, jako jsou cestovní ruch, obchod nebo vzdělávání.

Obecně bychom mohli říci, že čím větší úspěchů jednotliví sportovci dosáhnou, tím větší bude dosah a dopad na zahraniční veřejnost. Zároveň pokud budeme hovořit o pořádání mezinárodních sportovních akcí, tak pozitivní vnímání veřejností může být lehce ovlivněno určitými kontroverzemi spojenými přímo s pořádáním sportovní akce, či s problémy se kterými se samotná země potýká (Pigman 2014: 104).

Sport hraje důležitou roli pro spoustu národů, to lze pozorovat v Austrálii, kde v jednom z průzkumů, který se ptal na nejinspirativnější momenty v historii

Austrálie, vyšlo najevo, že sedm z deseti nejinspirativnějších bylo spojeno se sportovními úspěchy (Murray 2018: 99). Tento fakt jen podněcuje to, jak důležitou roli může hrát sportovní diplomacie pro různé státy či substátní regiony. V případě Austrálie je role sportovní diplomacie natolik důležitá, že v roce 2015 přišel Úřad pro sport a Ministerstvo zahraničních věcí a obchodu se světově první strategií sportovní diplomacie (Murray 2018: 99).

Sport má významnou roli v životech milionů lidí po celém světě, a tak jsou nepochybně různé sporty součástí kultur různých zemí, a právě proto může být sport využit i jako prostředek představení národních kultur jiným zemím (Murray 2018: 97–98), a to skrze pořádání mezinárodních sportovních akcí, jakožto jednoho z nástrojů sportovní diplomacie, o kterém budu mluvit v další kapitole.

2.2. Nástroje sportovní diplomacie

Pro představení nástrojů sportovní diplomacie, které státy či substátní regiony využívají, zvolím dělení z odborného článku *Sport a mezinárodní vztahy. Sportovní diplomacie jako součást zahraniční politiky* Jiřího Zákavského (2016), který hovoří o čtyřech nástrojích sportovní diplomacie.

2.2.1. Pořádání mezinárodních sportovních akcí

Prvním nástrojem a zřejmě tím nejvýraznějším je pořádání mezinárodních sportovních akcí. Mezi ty nejpopulárnější, nejprestižnější a nejsledovanější patří olympijské hry a mistrovství světa ve fotbale (Murray 2018: 152). Pořádání akcí takového rozsahu na domácí půdě daného státu upoutá pozornost celého světa a sledovanost dosahuje řádů stovek milionů. Mezi další významné akce patří světové šampionáty ostatních sportů, jako jsou například hokej, ragby nebo atletika a dále každoročně konané akce jako Wimbledon a další grandslamové turnaje v tenise, Grand Prix Monaka a další závody Formule 1 a jiné motoristické sporty atd. Pořádání těchto mezinárodních sportovních akcí je využíváno vládami jednotlivých zemí k představení své země, kultury, lidí, měst atd. světu, aby přilákali možné turisty a investory. Daná země se tak stává cílem tisíce turistů, kteří místo konání akce navštěvují. Akce slouží jako platforma pro zviditelnění se na mezinárodní úrovni (Pigman 2014: 100).

Jak jsem již zmínil na konci předchozí kapitoly, pořádání mezinárodních sportovních akcí může být využito i k představení kultury hostící země. Názorným příkladem toho jsou letní olympijské hry v Londýně v roce 2012 a jejich zahajovací a závěrečný ceremoniál. Ceremoniály se více než sportu týkaly představení britské kultury a historie. Objevili se například Mr. Bean, královna Alžběta II., James Bond, byla představena doba průmyslové revoluce a další momenty z britské historie, hudby a kultury (Murray 2018: 98).

Pořádání mezinárodních sportovních akcí může mít jak pozitivní, tak negativní dopad. Pokud akce bude probíhat bez komplikací a kontroverzí, tak

může být vyhodnocená jako úspěšná a můžeme čekat pozitivní ohlasy ze světa, díky kterým se naplní cíle spojené s pořádáním (Pigman 2014: 98). Naopak pokud akci budou doprovázet kontroverze, ať už spojené s například vysokými náklady, špatnými podmínkami pro dělníky atd. či kontroverze typu korupce vysokých představitelů země, tak bude mít akce spíše negativní dopad, jelikož mezinárodní média a veřejnost budou řešit tyto problémy namísto vyzdvihování pozitiv spojených s přípravou akce (Pigman 2014: 98–99).

V posledních letech, konkrétně od roku 2008, se snaží tyto akce aktivně využívat státy ze skupiny BRICS, jež je skupina pěti velkých rozvíjejících se ekonomik, kterou tvoří Brazílie, Rusko, Indie, Čína a Jihoafrická republika (BRICS 2021). Tyto státy od roku 2008 pořádaly čtyřikrát olympijské hry a třikrát mistrovství světa ve fotbale mimo ostatní mezinárodní sportovní akce.

2.2.2. Aktivní působení v mezinárodních sportovních organizacích

Druhým nástrojem sportovní diplomacie je aktivní působení v mezinárodních sportovních organizacích. Mezinárodní sportovní organizace fungují jako dozorcí nad jednotlivými sporty, kteří určují specifická pravidla, směr a agendu daného sportu. Členství v mezinárodních sportovních organizacích, kterými jsou například Mezinárodní federace fotbalových asociací (FIFA), Unie evropských fotbalových asociací (UEFA) nebo Mezinárodní olympijský výbor (MOV), je důležité už jen z toho důvodu, aby sportovci z daného státu či substátního regionu měli možnost oficiálně reprezentovat svůj stát či substátní region na mezinárodních sportovních akcích. Dalším bodem, proč je členství a aktivní působení podstatné, je možnost pořádání mezinárodních sportovních akcí.

Mimo možnost účasti se a pořádání mezinárodních sportovních akcí slouží členství i jako možnost podílení se na hlasování o přijetí dalších členů. Částečně symbolickou, ale neméně důležitou roli pro mnohé substátní regiony hraje členství ve formě jakého si mezinárodního uznání (Kobierecki 2013: 66). I přesto, že vstup do sportovní federace UEFA nemá ani z daleka takovou váhu jako vstup do Organizace spojených národů (OSN), tak právě uznání a členství v mezinárodních sportovních organizacích může sloužit jako první krok pro přijetí za člena například v OSN (odkaz). Jako nepříliš starý příklad takového uznání mezinárodními sportovními organizacemi je Kosovo, které se v roce 2014 stalo členem MOV a o dva roky později se stalo i členem UEFA a následně FIFA (Murray 2018: 149–150). Kosovo, avšak dodnes stále není členem OSN, ačkoliv ho jako nezávislý stát uznává jeho 113 členů. I přesto, že Kosovo stále není přijato do OSN, tak členství v těchto mezinárodních sportovních organizacích zajisté hraje pro Kosovo důležitou roli, jelikož nyní ho mohou jeho sportovci reprezentovat na mezinárodních sportovních akcích a tyto akce každoročně přilákají miliony sledujících. Je možné, že budou k otázce uznání Kosova otevřenější než členové mezinárodních organizací a Kosovu se tak dostane uznání, alespoň z řad veřejnosti (Bashar 2020).

Jedním z případů, kdy se stát či substátní region snaží o členství v nějaké mezinárodní sportovní organizaci, je Baskicko. V roce 2020 zažádala Baskická fotbalová federace o oficiální uznání od UEFA a FIFA, aby se mohl regionální tým oficiálně účastnit mezinárodních soutěží. Baskická federace označuje možnost vstupu za jako naprosto legitimní a možnou z právního hlediska, jelikož Gibraltar, britské zámořské území, byl přijat do UEFA v roce 2013 a později v roce 2016 do FIFA (Reuters 2020).

2.2.3. Sponzorování sportovních týmů a akcí s mezinárodním přesahem

Dalším nástrojem sportovní diplomacie je sponzorování sportovních oddílů vládami jednotlivých států či substátních regionů. Vlády, které se rozhodnou sponzorovat dané sportovní oddíly, ať už domácí či zahraniční, se budou snažit využít sportovní úspěchy daných oddílů ve vlastní prospěch. Aby byl takovýto sponzoring vůbec možný, musí tak daný stát či substátní region disponovat velkými finančními prostředky, a proto není žádné překvapení, že nejvíce tohoto nástroje využívají Spojené arabské emiráty, a to skrze dvě státem vlastněné aerolinky Etihad a Emirates (Zákravský 2016: 29).

Obě aerolinky se angažují převážně ve sponzoringu fotbalových klubů. Co se týče Etihadu, tak ten je od roku 2009 hlavním sponzorem anglického klubu Manchester City FC, se kterým slavil již spoustu úspěchů včetně čtyř titulů v Premier League. Dalšími kluby, které sponzoruje, jsou od roku 2014 australský fotbalový klub Melbourne City FC a od roku 2017 americký fotbalový klub New York City FC. Etihad rovněž sponzoruje národní fotbalovou federaci Spojených arabských emirátů (Etihad 2021). I Emirates mají své zastoupení v anglické lize, a to ve formě sponzoringu fotbalového klubu Arsenal FC od roku 2004, jehož stadion nese název Emirates Stadium. Mimo Arsenal FC jsou Emirates v Anglii od roku 2015 sponzorem nejstaršího domácího fotbalového turnaje FA Cup, který momentálně nese název The Emirates FA Cup. Emirates jsou taktéž od roku 2007 sponzorem italského celku AC Milan a od roku 2011 španělského klubu Real Madrid C.F., se kterým zaznamenaly obrovské úspěchy ve formě čtyř po sobě jdoucích vítězství v Lize mistrů. Mimo fotbal jsou Emirates sponzorem řady tenisových turnajů, včetně tří grand slamů, dále sponzorují přes 15 golfových turnajů a další baseballové, cyklistické nebo kriketové sportovní akce (Emirates 2021).

2.2.4. Využívání sportovců jako „jiných“ diplomatů

Posledním nástrojem sportovní diplomacie je využívání sportovců jako „jiných“ diplomatů. Reprezentace jednotlivých sportovců na mezinárodních sportovních akcích a jejich úspěchy mohou vést k pozitivnějšímu vnímání země, kterou reprezentují, či jich samotných v zahraničí (Zákravský 2016: 24). Avšak kromě snahy o sportovní úspěchy mohou být samotní sportovci využiti jako diplomaté, ať už s úmyslným či neúmyslným cílem navázání či upevnění vztahů

s jinou zemí, která spadá do zahraničněpolitické agendy země, která sportovce vysílá.

Příkladem takovéto diplomacie, která se vydařila a sblížila k sobě dvě země, je tzv. ping-pongová diplomacie z roku 1971. Americko-čínské vztahy byly v té době na bodu mrazu a přes 20 let nevstoupila žádná americká delegace na půdu komunistické Čínské lidové republiky. To se ovšem změnilo během mistrovství světa ve stolním tenise v roce 1971, když došlo ke sblížení reprezentantů z obou zemí Glenna Cowana a Čuang Ce-tunga kteří si spolu vyměnili dárky. Toto sblížení nakonec vedlo k pozvánce amerických reprezentantů, aby navštívili Čínu. Během této návštěvy došlo ke zrušení cestovního zákazu, který do té doby proti Číně z americké strany platil. V následujícím roce došlo k návštěvě čínské výpravy Spojených států amerických a v únoru roku 1972 navštívil Čínskou lidovou republiku samotný americký prezident Richard Nixon (Andrews 2018). Tak jak se podařilo ping-pongu sblížit Spojené státy americké a Čínu, daří se kriketu uvolňovat napětí mezi Indií a Pákistánem, jenž vedou dlouholetý spor o území Kašmíru. Právě kriketové tour na půdě znepřátelených států slouží jako nástroj ke zlepšování situace. Tisíce obyvatelů obou států se spolu setkávají a dochází k důležitému mezilidskému kontaktu, jenž je nutný k tomu, aby došlo ke zbavení se vzájemné nenávisti, kterou po dlouhá léta budovala nacionalistická propaganda (Bandyopadhyay 2008: 1660).

Posledním příkladem, který definitivně zakončí kapitolu nástrojů sportovní diplomacie, je fotbalové utkání na mistrovství světa z roku 1998 ve Francii, kde se utkaly reprezentace Spojených států amerických a Íránu, jenž od Íránské islámské revoluce neměly dobré vztahy. Zápas, který vyhrál Írán, vedl ke krátké vlně optimismu a o dva roky později k přátelskému utkání mezi oběma státy, ale k nějaké zásadní změně ve vztazích obou států nedošlo (Billingham 2014).

2.3. Aktéři sportovní diplomacie

Podobně jako u nástrojů sportovní diplomacie i v případě aktérů hovoří Jiří Zákavský v *Sport a mezinárodní vztahy. Sportovní diplomacie jako součást zahraniční politiky* (2016) o konkrétně pěti typech aktérů. Toto rozdělení je naprosto logické, pokud vezmeme v potaz předchozí kapitolu o nástrojích sportovní diplomacie, jelikož zde všichni níže zmínění aktéři figurují.

2.3.1. Státy

Prvním a naprosto zásadním aktérem sportovní diplomacie jsou jednotlivé státy, konkrétně když budeme hovořit o státech, tak se jedná o jejich vlády, které aktivně využívají sportovní diplomacii k dosažení svých zahraničněpolitických cílů. Jedním z důvodů, proč vlády využívají sport jako nástroj diplomacie, je možné označení sportovní diplomacie jako *low-risk*, *low-cost* a *high profile* (Murray – Price 2020: 9), které opakovaně používá Stuart Murray (2018: 73) ve svých publikacích. To znamená, že sportovní diplomacie je nepřilíš nákladná,

s minimálním rizikem a často přinášející vysokou publicitu. To vše lze pozorovat na příkladech, které byly zmíněny v předchozí kapitole. Lze říci, že na financování v oblasti sportu se podílejí všechny státy na světě a tím, do určité míry pracují se sportovní diplomacií.

To, jak moc mohou jednotlivé státy investovat do sportu a jak s nástroji sportovní diplomacie pracovat, záleží na tom, jakými finančními prostředky disponují. Tyto státy, které aktivně investují do sportu a využívají jej, lze dle Jiřího Záknavského (2016) dělit do tří skupin, ke kterým lze přidat ještě jednu, jež zmiňují Stuart Murray a Gavin Price (2020: 14).

První takovouto skupinou jsou tzv. tradiční mocnosti, jakými je například Velká Británie. Pravidelné úspěchy britských sportovců na olympijských hrách a dalších akcích v poslední dekádě není náhodou. Pouze jedna zlatá medaile pro Brity na letních olympijských hrách v Atlantě v roce 1996 způsobila založení organizace UK Sport a výrazné několikanásobné navýšení rozpočtu na výdaje v oblasti sportu (Murray – Price 2020: 18). Tato akce se ukázala jako velmi zdařilá, Velká Británie se stala hostící zemí letních olympijských her v roce 2012 a na posledních letních olympijských hrách v Rio de Janeiro získali britští sportovci 67 medailí. I v současné době jsou investice do sportu v Británii obrovské. Jednotlivé oblasti sportů, jež budou na letních olympijských hrách v Paříži v roce 2024 si přerozdělí 352 milionů liber (BBC 2020).

Další skupinou jsou tzv. nové mocnosti, přičemž se jedná o „státy, které byly dříve součástí tzv. třetího světa, ale nyní navýšily své mocenské kapacity, dožadují se změny stávajícího světového finančního uspořádání, snaží se prosazovat v mezinárodním obchodu a zároveň disponují obrovským demografickým potenciálem“ (Záknavský 2016: 20). Typickým příkladem takové mocnosti je stát ze skupiny BRICS, která byla zmíněna v předchozí kapitole. Tyto státy aktivně využívají pořádání mezinárodních sportovních akcí, jako jsou mistrovství světa ve fotbale, olympijské hry atd., ke zlepšování své image a dosažení svých zahraničněpolitických cílů. Konkrétním příkladem je Brazílie, která pořádala mistrovství světa ve fotbale v roce 2014 a následně letní olympijské hry v Riu v roce 2016.

Třetí skupinou, kterou zmiňuje Jiří Záknavský (2016: 20), jsou bohaté státy, které postrádají určité demokratické prvky. Opět je jejich cílem to, aby je zahraniční publikum vnímalo pozitivněji a vylepšila se tak jejich reputace v zahraničí. Příkladem takového státu je Katar, kterému se podařilo získat pozici hostící země mistrovství světa ve fotbale v roce 2022, jež odstartovalo řadu kontroverzí. Hned prvotní problém nastává v tom, že se bude turnaj konat na přelomu listopadu a prosince oproti normálnímu datu na přelomu června a července. Další kontroverze začaly s podmínkami, v jakých pracují a žijí pracovníci, kteří se podílejí na stavbě stadionů a zázemí. Pracovníci, především migranti z Bangladéše, Indie a Nepálu pracují často v nepříznivých podmínkách za nízkou mzdu a v některých případech nemají možnost opuštění staveb či vycestování ze země (Amnesty International 2016). Do začátku turnaje zbývá stále

více než rok, ale už nyní ho lze označit jako nejkontroverznější mistrovství světa ve fotbale v historii.

Poslední skupinou je skupina států se specifickou strategií sportovní diplomacie. Státy v tomto případě přicházejí s rozsáhlou dlouhodobou strategií sportovní diplomacie se snahou o dosažení určitých cílů (Murray – Price 2020: 10). Jedním z příkladů jsou Spojené státy americké, které po útocích z 11. září přicházejí se strategií sportovní diplomacie, jenž má za cíl oslovit lidi, jenž se tradičním nástrojům veřejné diplomacie nedaří oslovit. Příkladem takovýchto osob jsou mladí muslimové z Blízkého východu, Afriky nebo Jihovýchodní Asie. Vzniká iniciativa SportUnited jenž vysílá americké sportovce do světa jako ambasadory a zároveň umožňuje návštěvu USA mladým sportovcům a trenérům z celého světa (Murray – Price 2020: 14). Dalším příkladem je Austrálie, kterou nelze zařadit do žádné z předchozích skupin, avšak sport hraje pro Austrálii možná tu největší roli ze všech zmíněných zemí. Ministerstvo zahraničních věcí a obchodu (DFAT) v roce 2015 přišlo se světově první strategií sportovní diplomacie. DFAT označilo sport za jeden z klíčových prvků soft power Austrálie a přichází se strategií, která má za cíl využít sport jako hlavní nástroj představení Austrálie světu a zajištění vedoucího postavení Austrálie v oblasti sportovní inovace a posílení diplomatického vlivu a globální reputace Austrálie (Murray – Price 2020: 14–15).

2.3.2. Substátní jednotky

Dalším aktérem jsou substátní jednotky, za které lze považovat regionální zastupitelství či vlády jednotlivých regionů. Zde je reflektován samotný název práce, jelikož mluví o paradiplomacii, jenž je „diplomacie prováděná nestátními vládami“ (McClory 2018: 2), což lze interpretovat jako diplomacii, kterou provádí regionální vlády. Globalizace, rostoucí ekonomická interdependence a v některých případech částečný přesun moci do rukou nestátních aktérů jsou jedny z příčin, které ženou regionální vlády do toho, aby uskutečňovaly více zahraničněpolitických cílů, jenž mohou být někdy dosaženy prostřednictvím sportu, a proto pro některé regiony hraje sportovní paradiplomacie tak významnou roli (McClory 2018: 7–8). Tyto regionální vlády mohou ve své zahraničněpolitické agendě nastolovat stejná témata jako centrální vlády, ale v případě, kdy region disponuje jinými cíli, než stát ve kterém se nachází, jako například snaha o nezávislost, tak může být sportovní paradiplomacie využita k dosažení daných cílů (Xifra 2009: 504–505).

Typickým příkladem tohoto je, jak už v předchozí kapitole zaznělo, Baskicko. V Baskicku již desítky let přetrvávají secesionistické tendence, a proto není divu, že se Baskicko dlouhodobě snaží o vstup do FIFA a UEFA (Zákravský 2017: 11). Dalšími dvěma příklady substátních regionů, pro které je využívání sportovní paradiplomacie důležité, jsou Wales a Skotsko. V porovnání ve studii *Wales Soft Power Barometer* (McClory 2018: 20) se tyto oba regiony v oblasti

sportu umístily na druhém a třetím místě za prvním Katalánskem. Už samotné umístění potvrzuje to, jak je sport pro Wales a Skotsko důležitý.

2.3.3. Mezinárodní sportovní organizace

Dalším aktérem, který je naprosto klíčový pro fungování mezinárodního sportu, jsou mezinárodní sportovní organizace. Podobně jako nastolená pravidla a normy organizacemi jako například OSN, tak i mezinárodní sportovní organizace přicházejí se svými pravidly a podobou jednotlivých soutěží v rámci všech sportů, které musí ostatní členové mezinárodních organizací dodržovat. Tato nastolená pravidla a agendy mezinárodních sportovních organizací velmi často reflektují různé celosvětové problémy, se kterými se tak tyto organizace snaží bojovat. Opakujícími se tématy jsou například rasismus, rovnoprávnost mužů a žen nebo snaha o zlepšení životních podmínek mladých lidí z celého světa. Snaha pracovat s těmito tématy často vyplývá z posláních, o kterých mluví samotné organizace (Murray – Pigman rok: 1110). V případě FIFA je „klíčovým posláním globalizace, popularizování a demokratizace fotbalu ve prospěch celého světa“ (FIFA 2021). Ještě zřetelnější je náplň poslání MOV, který o své misi hovoří jako o „(...) podpoře pravidelných sportovních aktivit všech ze společnosti bez ohledu na pohlaví, věk, sociální zázemí a ekonomický status (...) chceme zpřístupnit sport pro každého a poskytnout všem, zejména mladým lidem, vzdělávací a zdravotní hodnoty sportu“ (Olympic 2021).

Tyto organizace se aktivně zapojují do diplomacie, když jednají s vládami, regionálními a národními sportovními organizacemi, globálními společnostmi, které sponzorují mezinárodní sportovní akce a dalšími aktéry. Podstatná témata těchto vyjednávání jsou udělování práv na pořádání mezinárodních sportovních akcí, zajištění dostatečné bezpečnosti na těchto akcích, udělování sponzorských a vysílacích práv a spojování těchto akcí s cíli humanitárního a ekonomického rozvoje (Murray – Pigman 2014 1110–1111).

Podstatné pro úspěchy těchto organizací je to, aby byly vnímány, veřejností a konkrétně globálními fanouškovskými základnami jednotlivých sportů jako legitimní a kompetentní (Pigman 2014: 105). Legitimitu těchto organizací mohou poškodit například skandály ohledně úplatků a korupce, kterými je v posledních letech spojována FIFA, když došlo k obvinění z korupce při udělování hostících práv pro poslední mistrovství světa (Pigman 2014: 108).

2.3.4. Národní sportovní federace a kluby

Národní sportovní federace a kluby jsou dalším aktérem sportovní diplomacie. V každém státě či regionu vznikají jednotlivé federace a kluby, které spravují jednotlivé sporty a jejich ligy uvnitř daného státu či regionu. Proto když se bavíme o členech například UEFA, tak oficiálně hovoříme o Fotbalové asociaci Walesu, a ne pouze o Walesu. Zároveň tyto asociace, federace a kluby nemusí přímo reprezentovat stát, ve kterém se nachází, ale mohou reprezentovat daný

substátní region, který není nezávislý. Příkladem může být například Baskicko, jenž se snaží o vstup do UEFA a FIFA. Historickým příkladem je například Maďarsko, jehož fotbalová federace působila nezávisle, byť bylo tehdy součástí Rakouska-Uherska, jako člen FIFA od roku 1906 (UEFA 2018). Členy UEFA i FIFA téměř od jejich začátku jsou taktéž fotbalové asociace Walesu, Skotska a Anglie. Obdobný příklad lze nalézt i v případě Tchaj-wanu a MOV. Tchaj-wan, který není členem OSN, se může účastnit olympijských her pod názvem Čínská Tchaj-pej a pod speciální vlajkou, na které se nachází olympijské kruhy (Murray – Pigman rok: 1113).

2.3.5. Samotní sportovci

Stěžejním aktérem sportovní diplomacie jsou samotní sportovci. Ať už reprezentují svůj stát na mezinárodních sportovních akcích či soutěží v národních a mezinárodních ligách, a tak na sebe přitahují obrovskou pozornost publika z celého světa. Takováto pozornost a možné úspěchy sportovců se promítají i do toho, jak zahraniční publikum vnímá daný stát, ze kterého sportovci pocházejí a reprezentují jej. Dobré prezentování se a úspěchy jednotlivých sportovců mají pozitivní dopad na to, jak lidé vnímají stát či region, který sportovec reprezentuje (Pigman 2014: 103).

Příkladem toho, kdy se úspěchy samotného sportovce promítly do toho, jak je vnímána jeho mateřská země je Yao Ming. Čínský basketbalista zaznamenal během své desetileté kariéry v severoamerické Národní basketbalové asociaci (NBA) značné úspěchy, díky kterým si získal fanoušky po celém světě, jenž z něj udělali nejznámějšího čínského sportovce (Pigman 2014: 103). Bývalý americký prezident Bill Clinton Yao Minga označil za „největší čínský export do Spojených států amerických“ (Wan 2016). Toto vše vedlo k pozitivnějšímu vnímání Číny v americkém prostředí.

3. Sportovní (para)diplomacie Walesu

V této části budu vycházet z části předešlé a pokusím se zde aplikovat již konkrétní příklady na dané nástroje a aktéry, o kterých jsem hovořil o pár řádků výše. Podobně jako předchozí část, tak i tato se bude dělit na několik kapitol.

Z počátku se podívám na to, s jakou strategií sportovní diplomacie Wales pracuje, jestli s nějakou, a jaký je možný plán, který by mohl do budoucna zrealizovat. V následující části již konkrétně představím jeden z hlavních nástrojů sportovní diplomacie, se kterým Wales pracuje, a to pořádání mezinárodních sportovních akcí. Takovýchto akcí jsou stovky, a proto se zaměřím na ty nejpodstatnější, které spadají do kategorií *mega events*, *major events*, *signature events* a *growth events*, s nimiž velšská vláda pracuje (Welsh Government 2010: 5–6). Tomu, jak se jednotlivé kategorie liší a jaké akce si pod nimi představit, se budu detailněji věnovat v následující kapitole. Dále budu pracovat naopak s jedním konkrétním aktérem sportovní diplomacie, a to Fotbalovou asociací

Walesu, jenž v poslední dekádě zaznamenala výrazný úspěch na mezinárodních sportovních akcích. Po Fotbalové asociaci Walesu se přesunu o úroveň níže a budu se věnovat jednomu konkrétnímu aktérovi, a to Garethu Baleovi. Gareth Bale, jako kapitán fotbalového národního týmu a jeden z nejznámějších fotbalistů a sportovců na světě, je v posledních letech často terčem kontroverzí a různých diskuzí, které ale nijak negativně nezasahují Wales, ba naopak jejich dopady lze často chápat jako pozitivní. Kromě těchto kontroverzí a toho, jaký má Gareth Bale přínos pro Wales, bych se rád podíval i na to, jaký potenciál Gareth Bale představuje a jak by s ním velšská vláda, případně jiná instituce mohla do budoucna pracovat. Poslední část věnuji Velšské ragbyové unii, která podobně jako Fotbalová asociace Walesu sklízí úspěchy a reprezentuje Wales na mezinárodních sportovních akcích, jako například na ragbyovém mistrovství světa v roce 2019 v Japonsku. Účast na tomto mistrovství světa byla skvěle využita ze strany velšské vlády, čemuž se v této kapitole budu věnovat.

2.4. Strategie

Nelze zatím hovořit o rozsáhlé konkrétní strategii sportovní diplomacie, kterou disponuje například již výše zmiňovaná Austrálie, ale v případě, že bude Wales nadále přicházet s novými studii a bude s tímto tématem aktivně pracovat, je velice pravděpodobné, že Wales brzy přijde s konkrétní komplexní strategií sportovní diplomacie. V roce 2018 publikuje Jonathan McClory (2018), na žádost velšské vlády, se studií *Wales Soft Power Barometr 2018*, jenž porovnává využívání soft power vybranými substátními regiony, jako například Skotsko, Katalánsko nebo Quebec. Jednou ze zkoumaných a porovnávaných oblastí je sport. Wales se v oblasti sportu umísťuje na druhém místě hned za Katalánskem. Ve studii byla porovnávána data dvou typů, a to objektivní a subjektivní. Objektivní data byla získána z mnoha různých zdrojů a dále rozdělena do šesti kategorií jako například vláda nebo kultura. Subjektivní data vycházely z průzkumu, jehož se účastnilo 5000 lidí z deseti zemí světa. Tyto země byly vybrány na základě toho, že je velšská vláda považuje za prioritní trhy a zároveň, že reprezentují přiměřené zastoupení po světě (McClory 2018: 10–11). Ke kvalitnímu umístění v oblasti sportu přispívá to, že Wales disponuje vlastními reprezentacemi ve fotbale a ragby, které se pravidelně účastní významných mezinárodních sportovních akcí, což vede k samotnému pozitivnějšímu vnímání Walesu ve světě. Jonathan McClory zde hovoří o mistrovství světa v ragby v roce 2019 v Japonsku a zmiňuje obrovský potenciál, které toto mistrovství světa pro Wales představuje. Velšská vláda dle něj měla možnost využít zastávku v Japonsku k ukázání Walesu v tom nejlepším světle prostřednictvím veřejných výstav, programů či pavilonů jako na World Expo (McClory 2018: 24–27). Velšská vláda tento potenciál naplno využila; obdobný návrh toho, co Jonathan McClory (2018) zmiňoval, zrealizovala. Velšská vláda ve spolupráci s Wales Arts International připravila program, který má za úkol představit kulturu a krásy

Walesu v kupoli vysoké devět metrů, jenž poskytne návštěvníkům zážitek ve 360 stupních. Velšský premiér Mark Drakeford řekl, že „cílem je inspirování publika z celého světa, aby si vybrali Wales jako destinaci pro návštěvu, investování, práci a studium“ (Welsh Government 2019). Více o programu a náplni práce delegace, která v čele s Markem Drakefordem do Japonska odjela, se budu věnovat v kapitole o Velšské ragbyové unii. To, že velšská vláda tuto příležitost, o které Jonathan McClory mluvil, úspěšně využila, ukazuje, že má zájem se sportovní diplomacií aktivně pracovat.

Tento zájem lze také pozorovat na vytvoření nové pozice ministra pro mezinárodní vztahy a velšský jazyk, jenž vznikla na konci roku 2018, a na rozpočtu velšské vlády pro oblast mezinárodních vztahů a mezinárodního rozvoje, do které spadá níže zmíněná mezinárodní strategie. Tento rozpočet zaznamenal v roce 2020-21 40% nárůst ze 7 milionů liber na 10 milionů liber (Institute of Welsh Affairs 2020). Pozici nového ministra zaujala Eluned Morganová a po roce přišla s *International Strategy* (Welsh Government 2020). Jedná se o první mezinárodní strategii Walesu a jejími třemi hlavními cíli jsou: povýšení profilu Walesu na mezinárodní úrovni, růst ekonomiky a dosažení mezinárodního uznání Walesu jako globálně odpovědného národa, myšleno v otázkách udržitelnosti a ekologičnosti (Welsh Government 2020: 6). Ve zkratce je tedy cílem této strategie budování pozitivní image Walesu ve světě s cílem navázání nových partnerství a ekonomické spolupráce, jež povedou k prosperitě velšské ekonomiky a místních obyvatel. Sport se v této strategii objevuje hned několikrát. Je zde opětovně zmíněné mistrovství světa v ragby v roce 2019 v Japonsku. Dále je zmíněna nutná koordinace mezinárodních aktivit velšské vlády s jednotlivými sportovními asociacemi a organizacemi a je vyzdvihnuta důležitost velšských organizací, včetně těch sportovních, které pomáhají Walesu otevírat částečně těžce přístupné nové trhy (Welsh Government 2020: 7). Klíčovou roli v budování image Walesu má sehrát kulturní diplomacie. Velšské sportovce doprovází ve světě velmi dobrá reputace. Na tom mají velký podíl národní reprezentace ve fotbale a ragby, jenž sklízí úspěchy na významných mezinárodních akcích a získávají si stovky tisíc fanoušků po celém světě díky své hře. Právě tato účast na mezinárodních sportovních akcích je pro Wales velmi důležitá, a proto se bude do budoucna snažit těchto akcí co nejlépe využít ve svůj prospěch (Welsh Government 2020: 10).

Další strategií, se kterou velšská vláda přišla, je *Event Wales: A Major Events Strategy For Wales 2010–2020* (Welsh Government 2010). Tato strategie se explicitně věnuje sportu, konkrétně jednomu z nástrojů sportovní diplomacie, a tím je pořádání mezinárodních sportovních akcí. Pořádání mezinárodních sportovních akcí upoutá pozornost publika z různých koutů světa a pokud bude akce úspěšná, tak bude hostící země vnímána pozitivněji, a naopak v případě toho, když akci budou doprovázet kontroverze, tak bude vnímána negativněji. Velšská vláda si toto uvědomuje a pozitivní image chce dosáhnout pomocí vybudování udržitelného portfolia mezinárodních akcí, jenž ekonomicky, kulturně a sociálně

přispějí Walesu a jeho obyvatelům (Welsh Government 2010: 3). Velšská vláda zde pracuje se čtyřmi kategoriemi mezinárodních sportovních akcí.

Tou nejvýznamnější a největší kategorií jsou akce typu *mega events*. Akce tohoto typu často vyžadují velké investice do budování nových sportovišť a infrastruktury, jelikož se jedná o akce globálního dosahu, které přilákají tisíce návštěvníků z celého světa a další miliony sledujících ze svých domovů (Welsh Government 2010: 5). Náročná je jak samotná organizace celé akce, tak získání možnosti na pořádání. Klasickými příklady takovýchto akcí jsou mistrovství světa, olympijské hry nebo hry Commonwealthu. Wales takovou akci hostil ve 21. století pouze jednou, a to v roce 2010, kdy pořádal Ryder Cup, jenž je každé dva roky konaná golfová soutěž mužských týmů (Welsh Government 2010: 7). Lze i okrajově zmínit letní olympijské hry v Londýně v roce 2012, přičemž jedním ze stadionů pro fotbalové zápasy byl, tehdy nazývaný Millennium Stadium a dnes Principality Stadium v Cardiffu (BBC 2011). Ačkoli již přes deset let nepořádal Wales žádnou mezinárodní sportovní akci tohoto rozsahu, snaha velšské vlády tu je. V roce 2014 se Cardiffu nepodařilo stát se jedním z hostujících měst mistrovství Evropy ve fotbale v roce 2020. Aby se hostujícím městem stal, potřeboval Cardiff v hlasování obdržet o jeden bod navíc (Carbis 2014). Bylo zde i možné získání pořádání her Commonwealthu v roce 2022, jenž chtěla velšská vláda spolupořádat s jiným partnerským městem Cardiffu, avšak pořádání her nakonec připadlo pro Birmingham. Nedošlo ani ke snaze, aby se Cardiff stal pořádajícím městem následujících her Commonwealthu v roce 2026, tentokrát velšská vláda přišla s tím, že pořádání her by mělo obrovské náklady a to 1,5 miliardy liber (BBC 2017b).

Další kategorií jsou akce typu *major events*. Tyto akce jsou velmi podobné akcím typu *mega events*. Opět upoutají pozornost diváků z koutů celého světa a přilákají tisíce turistů, což se minimálně z krátkodobého hlediska promítne do ekonomiky. Oproti *mega events*, avšak nevyžadují budování nových sportovišť a infrastruktury. Stejně jako *mega events* nejsou výhradně velšskými akcemi, tak i *major events* musí projít výběřím řízením, kde se rozhodne o pořádajícím městě či zemi (Welsh Government 2010: 5). Těchto akcí pořádá Wales, či přesněji Cardiff, daleko více než akcí typu *mega events*. V posledních letech to bylo například finále mužské i ženské Ligy mistrů UEFA v roce 2017 na Principality Stadium a Cardiff City Stadium (FAW 2017, Dewey – Walford 2018). Dalším příkladem *major events* konaných ve Walesu jsou boxerské zápasy Anthonyho Joshui v letech 2017 a 2018, jenž do Principality Stadium přilákaly přes 150 000 diváků (Woolford 2018).

Třetí kategorií jsou sportovní akce typu *signature events*. I tyto akce mají velký mezinárodní dosah podobně jako *major events*, ale již se jedná o akce, které se pravidelně opakují na půdě Walesu a umožňují tak více promítnout velšskou kulturu, tradice a hodnoty divákům a turistům, kteří se osobně akce účastní. Vhodným příkladem takovéto akce je jeden z podniků mistrovství světa v rallye, a to Wales Rally GB, jehož od roku 2003 je velšská vláda hlavním finančním

partnerem (Wales Rally GB 2021). Jedná se o největší a nejznámější závod rallye ve Velké Británii. Dalším příkladem, o kterém budu mluvit i v následující kapitole, je Cardiff Half Marathon. Jedná se o jeden z nejprestižnějších půlmaratonů na světě, jenž se každoročně koná v Cardiffu a účastní se ho přes 20 000 běžců (Cardiff Half Marathon 2021).

Poslední kategorií jsou akce typu *growth events*. Zde se jedná o menší a často nové akce, které jsou organizované na lokální úrovni. Tyto akce mají potenciál stát se v budoucnu akcí typu *signature* či *major events*. Pořádání takovýchto akcí může také sloužit jako forma nabytí zkušeností a důvěryhodnosti pro pořádání *major events*, proto je důležitá strategická investice a plán pro růst těchto akcí ze strany velšské vlády a dalších organizací, které mohou poskytnout finanční podporu, jako například Sport Wales (Welsh Government 2010: 7). Jako příklad takovéto akce v dokumentu *Event Wales: A Major Events Strategy For Wales 2010 – 2020* velšská vláda v roce 2010 uvádí již zmíněný Cardiff Half Marathon (Welsh Government 2010), jenž už nyní lze považovat za akci typu *signature event* (Donovan 2019). Toto lze považovat za velký úspěch, jelikož se podařilo z menší sportovní akce během deseti let vybudovat prestižní akci na mezinárodní scéně. Za současný příklad takovéto akce lze považovat Ironman Wales. Ironman Wales je jeden ze závodů ze série nejdelších triatlonů, které se skládají z kombinace plavání, cyklistiky a běhu o celkové délce 226,31 km (Ironman 2021).

Poslední studií či určitou strategií, kterou chci zmínit v této kapitole, je studie *Towards a Welsh sports diplomacy strategy* (Murray – Price 2020) z konce roku 2020, která se věnuje tomu, jestli je vytvoření konkrétní strategie sportovní diplomacie Walesu proveditelné. Stuart Murray spolu s Gavinem Pricem zde představují a analyzují to, jakým způsobem Wales se sportem nakládá, od úspěchů jednotlivých sportovců, klubů a národních reprezentací, po to, s jakými strategiemi přichází jiné země a jaký by si z nich mohl vzít příklad Wales. Podstatné pro velšskou vládu jsou poslední dvě kapitoly, v nichž Stuart Murray a Gavin Price předkládají sadu doporučení na základě podložených dat, které by měla velšská vláda využít pro první kroky v případě rozhodnutí se pro vytvoření konkrétní strategie sportovní diplomacie. Jako první by mělo dojít k měření a digitalizaci dat ohledně toho, jaké dopady má sport pro společnost, ekonomiku a mezinárodní profil Walesu. Takováto konkrétní data, se kterými by se dalo pracovat, momentálně chybí a v případě, že by se s takovými daty přišlo, tak je dle autorů důležitá jejich digitalizace, jež by usnadnila práci s nimi a vedla by k přesnějším výsledkům (Murray – Price 2020: 32). Poté by mělo dojít k výzkumu, jak by ona strategie mohla vypadat, vyčíslení hodnot sportu pro Wales, doma i v zahraničí, či jak by vypadala samotná implementace oné strategie sportovní diplomacie do praxe. Současně by měla být vytvořena skupina, jenž by se skládala ze zástupců jednotlivých sportů, Sport Wales, velšské vlády a dalších zainteresovaných stran, které by mohly být nápomocny, například univerzity či nevládní organizace. Tato skupina by měla vyjádřit toho, jakou má sport hodnotu pro image a značku Walesu

a zajištění logistiky, zdrojů a času potřebných pro zrealizování daných představ pro budoucnost (Murray – Price 2020: 33). Další bod, který je velmi důležitý, je větší komunikace a navázání bližší spolupráce mezi jednotlivými sportovními aktéry a velšskou vládou. Jak už několikrát zaznělo, tak sport může být prostředník pro navázání nových mezinárodních obchodních partnerství. Proto by takováto bližší spolupráce mezi například Fotbalovou asociací Walesu a velšskou vládou byla vzájemně přínosná. Názorným příkladem toho je ono již několikrát zmiňované mistrovství světa v ragby v Japonsku v roce 2019, kde se ona spolupráce velšské vlády a velšské ragbyové unie ukázala jako velmi prospěšná (Murray – Price 2020: 35). Dále by měl být, podle Stuarta Murrayho a Gavina Price, zvolen jakýsi týmový kapitán, který by na vše dohlížel a zároveň fungoval jako prostředník. Jím by se, v případě dostatečného financování, mohl stát Sport Wales. Organizace Sport Wales již řadu let využívá sport pro boj s chudobou a dalšími problémy ve společnosti, takže disponuje určitými zkušenostmi, které by mohly být výrazně nápomocné při práci s takovýmto novým tématem (Murray – Price 2020: 36). V případě vytvoření konkrétní strategie, je důležité, aby se investovalo do několika vysoce profilových projektů, díky nimž by Wales vyniknul v oblasti inovativní sportovní politiky. Příkladem takového projektu je přilákání sportovních summitů do Walesu, a to konkrétně do International Convention Center. Jedná se o ideální místo pro pořádání světových summitů a mohlo by tak sloužit jako místo konání summitů FIFA, UEFA nebo MOV (Murray – Price 2020: 37). Předposledním doporučením je důležitá spolupráce v rámci Velké Británie. Spolupráce mezi zeměmi Velké Británie je důležitá už jen z důvodu, že Wales často participuje na mezinárodních sportovních akcích pod vlajkou Velké Británie, ale i proto, že blízká spolupráce může vést k například možnosti spolupořádání mezinárodní sportovní akce, kterou by samotný Wales schopný uspořádat nebyl (Murray – Price 2020: 38). Příkladem toho je, že Anglie, Skotsko, Severní Irsko a Wales spolu pravděpodobně učiní nabídku na pořádání mistrovství světa ve fotbale v roce 2030 (Lewis 2020). Posledním doporučením pro velšskou vládu je učení se z osvědčených postupů, a to od Austrálie. Jak jsem v první polovině práce zmiňoval, Austrálie přišla se světově první strategií sportovní diplomacie, které v roce 2018 skončila a australská vláda se rozhodla znovu investovat a přišla s druhou strategií *Sports Diplomacy 2030* (Australian Government 2019). Na závěr Stuart Murray a Gavin Price zmiňují, že velšský sport již očividně pozvedl národní profil Walesu ve světě a že sport hraje důležitou roli pro velšskou mezinárodní image a značku, na základě shromážděných dat a informací (Murray – Price 2020: 40).

2.5. Mezinárodní sportovní akce

V této kapitole se budu věnovat konkrétním mezinárodním sportovním akcím, jež byly pořádány na území Walesu. Většina akcí, o kterých budu na následujících řádcích hovořit, proběhla na Millennium Stadium a Principality

Stadium, avšak jedná se o jeden a ten samý stadion, který prošel v roce 2016 změnou názvu (Abbandonato 2015). Stadion, který se nachází v Cardiffu, pojme 74 000 návštěvníků, čím se řadí mezi ty největší ve Velké Británii a je tak vhodným místem pro konání mezinárodních sportovních akcí.

První mezinárodní sportovní akcí, o které budu hovořit, je však Ryder Cup z roku 2010. Jednalo se již o 38. ročník mužské golfové soutěže, která se koná každé dva roky a utkají se v ní týmy Evropy a Spojených států amerických. Zápas rozložený do čtyř dnů navštívilo přes 244 000 diváků a další miliony jej sledovaly v televizi. Místem konání byl The Celtic Manor Resort ve velšském Newportu. Jedná se o rozsáhlé golfové, lázeňské a rekreační letovisko, ve kterém se mimo jiné nachází v minulé kapitole zmiňované International Convention Centre. Celkový ekonomický dopad na Wales byl podle *Economic Impact Study of the 2010 Ryder Cup* 82,4 milionů liber (European Tour 2011). Tato částka vyplývá ze všech výdajů spojených s Ryder Cupem. Jedná se o výdaje spojené s cestováním, ubytováním, stravováním a ostatními vedlejšími výdaji. V rámci těchto kritérií bylo během týdne konání této akce ve Walesu utraceno 82,4 milionů liber. V rámci této studie došlo i k interview s více než 5000 diváky, místními, dobrovolníky a velšskými podnikateli. Téměř 70 % dotazovaných nepocházelo z Walesu a 61 % z nich uvedlo, že díky této zkušenosti je pravděpodobnější, že navštíví Wales, aby si zahráli golf (European Tour 2011). Tehdejší premiér Walesu Carwyn Jones řekl, že „Ryder Cup během týdne konání značně posílil ekonomiku Walesu, a i nadále bude poskytovat výhody v rámci turismu, golfového rozvoje a rozšiřování povědomí o Walesu jako o místo pro obchod“ (European Tour 2011). Pořádání Ryder Cupu se promítlo i do samotného dopadu golfového turismu na ekonomiku Walesu, který dosáhl hodnoty 42 milionů liber, přičemž se jednalo o 21% nárůst oproti roku 2009, což se odráží i na 82% nárůstu návštěvníků golfu v celém Walesu (European Tour 2011).

Další významnou akcí, jež se konala na území Walesu, je mistrovství světa v Rugby League v roce 2013, které Wales spolupořádal s Anglií. Jedná se o druh ragby, kde proti sobě hrají třináctičlenné týmy na rozdíl od patnáctkového ragby, kde se jedná o patnáctičlenné týmy. Z celkových 28 zápasů na 21 stadionech se konalo pět zápasů na velšských stadionech Millennium Stadium, The Glyndwr University Racecourse Stadium ve Wrexhamu a v Neathu na stadionu The Gnoll. Těchto pět zápasů sledovalo živě 107 155 diváků (Welsh Government 2013: 5). Jednalo se první turnaj, jehož všechny zápasy byly vysílány v přímém přenosu s celkovým dosahem 134 milionů sledujících. Úspěšný turnaj zaznamenal přímý ekonomický dopad 9,6 milionů liber pro Wales a Anglii a ekonomický dopad zaznamenal i samotný Cardiff, na jehož stadionu Millennium Stadium se konal zahajovací ceremoniál, jehož dopad byl 8,5 milionu liber (Welsh Government 2013: 8–10).

O dva roky později v roce 2015 pořádal Wales znovu spolu s Anglií mistrovství světa, tentokrát v patnáctkovém ragby. Z celkem 48 zápasů turnaje se jich osm konalo v hlavním městě Walesu, na cardiffském Millennium Stadium.

Tyto zápasy sledovalo živě na stadionech téměř 565 000 diváků, což odpovídá jedné pětině všech prodaných lístků na tomto mistrovství světa. Ekonomický dopad tohoto mistrovství světa byl obrovský, během svého sedmítýdenního konání vygenerovalo téměř 2,3 miliardy liber. Turnaj navštívilo přes 400 000 turistů, ze 151 zemí. Téměř 200 milionů fanoušků po celém světě sledovalo zápasy v televizi. Mistrovství vygenerovalo 980 milionů liber ekonomikám hostitelských měst, přičemž Cardiff se umístil na druhém místě za Londýnem. Ekonomický dopad pro Wales byl 380 milionů liber, kdy částka utracená za nápoje a občerstvení v Cardiffu během turnaje byla téměř 40 milionů liber, částka za kompletně vyprodané hotelové pokoje v Cardiffu dosáhla 44,2 milionů liber a výdaje, které místní a turisté vynaložili na ostatní aktivity a zábavu, dosáhly hodnoty 74,1 milionů liber (Thomas 2016).

Další akce, kterou opět Wales spoluorganizoval s Anglií, je mistrovství světa v kriketu z roku 2019. Ze 48 zápasů turnaje, se čtyři z nich konaly ve Walesu na stadionu Sophia Gardens Cricket Ground. Celková návštěvnost všech zápasů v 11 hostitelských městech čítala 752 000 diváků a živé přenosy zápasů sledovalo přes 700 milionů diváků z celého světa. Jedná se o momentálně nejsledovanější mistrovství světa v kriketu v historii. Sedmítýdenní turnaj zaznamenal ekonomický dopad 352,6 milionů liber na 11 hostitelských měst, přičemž největší hodnotu zaznamenal Londýn s více než jednou třetinou celkové částky a dopad na Cardiff čítal hodnoty necelých 18 milionů liber (The Stadium Business 2020).

Cardiff Half Marathon je další akcí, o které budu mluvit. Jedná se oproti předešlým akcím o akci typu *signature events* a koná se každý rok v říjnu v Cardiffu. Silniční běžecký závod založený v roce 2003 zaznamenal během let obrovský nárůst popularity. V současné době se závodů pravidelně účastní přes 20 000 závodníků, přičemž prvního závodu se účastnilo 1500 běžců. Závod je součástí SuperHalves, jenž je globální série nejprestižnějších půlmaratonů světa. Od roku 2016 je hlavní partnerem závod Cardiff University a závod podporuje velkou řadu charitativních a neziskových organizací, pro které se každoročně vybere přes 3 miliony liber. Přední charitativní organizací závodu je od roku 2018 National Society for the Prevention of Cruelty to Children, jež je přední britská dětská charita pro předcházení týrání dětí a pomoci postiženým dětem (Cardiff Half Marathon 2021). Ekonomický dopad této akce se pohybuje okolo hodnoty 2,5 milionů liber, přičemž přes 90 % celkové částky návštěvníci utratí za nápoje, občerstvení, ubytování, dopravu a startovné přímo v Cardiffu a zbylá hodnota vyplývá z útrat mimo Cardiff (Cardiff Half Marathon 2018).

Ještě předtím, než se dostanu k fotbalovým akcím, tak bych rád zmínil dvě mezinárodní sportovní akce z řad boxu. V roce 2017 a 2018 se na Principality Stadium v Cardiffu dvakrát utkal současný mistr světa v těžké váze Anthony Joshua, poprvé s Carlosem Takamem a v roce 2018 s Josephem Parkerem. Oba zápasy byly zcela vyprodány a přilákaly tak do Cardiffu celkem 150 000 diváků. Ačkoli nejsou k nalezení tak přesná data ekonomického dopadu obou zápasů, jako tomu bylo u předchozích akcí, tak lze přibližný dopad vypočítat na základě dat ze

zprávy *Twenty Years on: The Economic Significance of Principality Stadium* (Principality Stadium 2019). Podle dat v této zprávě můžeme odhadnout, že přibližně 20 % návštěvníků bylo ze zahraničí a tyto návštěvníci utratili přibližně 300 liber v rámci výletu na takovouto akci. U zbylých 80 % lze počítat s útratou 60 liber v rámci jednodenního výletu (Principality Stadium 2019: 16–19). To znamená, že ekonomický dopad těchto dvou zápasů, vyplývající z útrat v regionu a v Cardiffu, by dosahoval hodnoty zhruba 16,2 milionů liber. V současné době se hovoří o dalším možném boxerském zápasu v Cardiffu, kde by se měl opět utkat Anthony Joshua s Tysonem Furym, v rámci jednoho ze dvou zápasů o titul mistra světa v těžké váze. Pokud k tomu zápasu vážně v Cardiffu dojde, tak se bude konat ke konci roku 2021 a je jisté, že v případě uvolněných restrikcí v rámci koronavirových opatření, dojde znovu k úplnému naplnění stadionu (Abbandonato 2021).

V několika dalších odstavcích se budu věnovat mezinárodním fotbalovým akcím. Mezi lety 2001 a 2006 hostil Wales finále The Football Association Challenge Cupu, známého jako FA Cup, jenž je nejstarší fotbalovou klubovou soutěží na světě. Millennium Stadium finále FA Cupu hostil z důvodu demolice starého Wembley Stadium a výstavby nového stadionu. Návštěvnost těchto 6 zápasů dosahovala vždy přes 70 000, s tím, že další miliony jej sledovaly v televizi. Ekonomický dopad finále z roku 2004, kdy se střetl Manchester United F.C. s Millwall F.C. dosáhl hodnoty 2 milionů liber a v televizi jej sledovalo 600 milionů diváků ze 70 zemí světa (Jones – Munday – Roche 2007). I přesto, že konkrétní data k ostatním zápasům nemáme, tak lze na základě sledovanosti a návštěvnosti usoudit, že i ostatní finále měli značný ekonomický dopad.

V roce 2014 se stal Cardiff hostem finále Superpoháru UEFA, kde se spolu střetly dva španělské týmy Real Madrid C.F. a Sevilla F.C. Zápas se odehrál na Cardiff City Stadium, jenž je druhým největším stadionem v Cardiffu a Walesu a slouží jako domácí stadion pro druholigový anglický celek Cardiff City F.C. a pro velšský fotbalový národní tým. Zápas, ve kterém se mimo jiné představil v dresu Realu Madrid C.F. velšský fotbalista a rodák z Cardiffu Gareth Bale, navštívilo tehdy rekordních 30 854 diváků (UEFA 2014). Formát finále Superpoháru UEFA prošel v roce 1998 změnou, z předchozích dvou zápasů se přešlo na jeden zápas, a proto lze považovat návštěvnost v roce 2014 za rekordní (UEFA 2021). Konkrétní hodnoty ekonomického dopadu jsou opět těžce dohledatelné, do určité míry lze akci srovnat s tou z roku 2017, kdy Wales hostil finále Ligy mistrů UEFA a dopad tohoto finále činil minimálně 45 milionů liber (Dewey – Walford 2018). Této akci z roku 2017 se budu věnovat v dalším odstavci. Co se týče návštěvnosti i sledovanosti, tak je finále Ligy mistrů daleko populárnější než finále Superpoháru. Návštěvnost finále z roku 2014 byla poloviční v porovnání s finále Ligy mistrů z roku 2018, ale i přesto můžeme usoudit, že ekonomický dopad této akce bude významný.

Poslední mezinárodní sportovní akci, jenž se konala na území Walesu, které se budu v této kapitole věnovat, je finále Ligy mistrů UEFA z roku 2017. Zápas,

ve kterém se utkal Real Madrid C.F. s italským klubem Juventus F.C., sledovalo živě na Principality Stadium v Cardiffu přes 65 000 diváků. Více než 300 000 lidí přijelo v den zápasu do Cardiffu a celkový ekonomický dopad tak dosáhl hodnoty minimálně 45 milionů liber (Dewey – Walford 2018). Před konáním mužského finále Ligy mistrů se o tři dny dříve na Cardiff City Stadium konalo finále ženské Ligy mistrů, kde se střetly dva francouzské týmy Paris Saint-Germain F.C. a Olympique Lyonnais, které přilákalo přes 22 000 diváků. Cardiff celý týden, až do dne, kdy se konalo finále mužské Ligy mistrů, doprovázely slavnosti a aktivity v rámci pořádání Ligy mistrů, jenž navštívili tisíce turistů a místních, a i toto se promítlo do hodnoty ekonomického dopadu (BBC 2017a).

Mezinárodních sportovních akcí, které Wales pořádá a hostí, je daleko více. V této práci jsem se pokusil zaměřit na ty, dle jejich dosahu, nejpodstatnější a nejzajímavější. To, jaký ekonomický dopad na Wales mají i ostatní akce lze pozorovat ze zpráv *Twenty Years on: The Economic Significance of Principality Stadium* (Principality Stadium 2019) a *Millennium Stadium Economic Impact* (Millennium Stadium 2016). Od roku 1999 návštěvníci Principality Stadium utratili v regionu téměř 2 miliardy liber. Do této částky se počítává vše od ubytování v hotelech, útrat v restauracích a barech, až po samotné prodané lístky a nákupy v místních obchodech (Principality Stadium 2019). Zhruba 70 % ekonomického dopadu mezi lety 2006 a 2016 je spojováno s aktivitami lidí, jenž přijíždějí do Cardiffu v rámci alespoň jednodenního výletu. Toto procento zaznamenalo nárůst oproti období mezi lety 1999 a 2005, kdy to bylo 55 % (Millennium Stadium 2016).

2.6. Fotbalová asociace Walesu jako aktér sportovní diplomacie

Velšský fotbalový národní tým je nepochybně jedním z aktérů velšské sportovní diplomacie. Velšská reprezentace zažila na mistrovství Evropy ve fotbale v roce 2016 ve Francii ohromný úspěch. Celé mistrovství sledovalo více než 2 miliardy lidí z celého světa, přičemž každý zápas živě sledovalo přes 130 milionů. Obrovská sledovanost byla mimo jiné způsobena novým formátem turnaje, který byl rozšířen o 8 týmů (UEFA 2016).

Velšský národní fotbalový tým od roku 1958, kdy se dostal na mistrovství světa ve fotbale ve Švédsku do čtvrtfinále, zažíval nepříliš úspěšné období. Od roku 1958 se mu nepodařilo kvalifikovat na žádné z mistrovství světa či Evropy. V roce 2010 se Wales nacházel na 112. příčce na světě dle žebříčku FIFA (FIFA 2021b). Potom co převzal pozici trenéra v roce 2012 Chris Coleman, se i přes počáteční neúspěchy začal Wales posouvat výše v žebříčku FIFA, což bylo reflexí kvalitních výkonů týmu na hřišti (Sidhu 2016). Velšskému týmu s novým trenérem a v čele s Garethem Balem se podařilo po více než 50 letech kvalifikovat na významnou mezinárodní akci, a to na mistrovství Evropy ve fotbale ve Francii v roce 2016. Samotná kvalifikace na mistrovství Evropy byla považována za značný úspěch, ale velšský tým se probojoval až do semifinále, což jen vyzdvihlo

kvalitu týmu. Wales, po výhrách nad Slovenskem a Ruskem, prošel z prvního místa ve skupině do osmifinále, kde narazil na Severní Irsko. Po jednogólové výhře nad Severními Iry se Wales střetl s tehdy prvním týmem ve světovém žebříčku FIFA (FIFA 2021a), s Belgií, kterou Velšané porazili o dva góly. Wales se svým postupem do semifinále mistrovství Evropy stal nejmenším participantem podle počtu obyvatel, který se dostal do semifinále mistrovství Evropy či do semifinále jakékoliv významné mezinárodní sportovní akce od roku 1970, kdy se do semifinále mistrovství světa dostala Uruguay (Delaney 2016).

Odhadovaných 20 000 velšských fanoušků sledovalo semifinále přímo na stadioně v Lyonu. Dalších téměř 30 000 Velšanů sledovalo zápas na Principality Stadium v Cardiffu a přes 10 000 ve fanouškovské zóně ve Swansea. Bývalý fotbalista a reprezentant Walesu John Hartson řekl o vítězství nad Belgií ve čtvrtfinále, že „se nejedná pouze o nejpyšnější moment ve velšské fotbalové historii, ale že se jedná o největší úspěch Walesu ve sportu celkově“ (BBC 2016c). Výrazný úspěch to byl i po finanční stránce. Fotbalová asociace Walesu (FAW), která v roce 2015 operovala s profitem 20 000 liber, si postupem do semifinále přišla na 14,9 milionů liber. Část získaných peněz, jenž Wales obdržel za samotný postup na mistrovství, FAW vynaložila na to nejlepší ubytování, dopravu a sportovní zařízení pro reprezentanty (BBC 2016d). Tato investice se očividně vyplatila, jelikož více než polovinu celkové sumy získala FAW za výkony a umístění na mistrovství.

Celou cestu kvalifikací na turnaj a samotným turnajem doprovázela velšský národní tým kampaň *Together. Stronger*. Název a stejný slogan kampaně vychází z hesla, jenž se od roku 1951 nachází na reprezentačních trikotech pod velšským znakem, „Gorau Chwarae Cyd Chwarae“, které v překladu znamená „nejlepší hra je týmová hra“. Hlavním cílem kampaně bylo spojit dohromady všechny, jenž se na mistrovství budou podílet, ať už hráči, tak i fanoušci. Velšský tým není tvořen pouze z hráčů, ale i z trenérů a fanoušků (FAW 2014a). Hashtag TogetherStronger se stal velmi populárním na sociálních sítích. Používali jej všichni, od samotné FAW a jednotlivých hráčů, až po samotné fanoušky. V rámci kampaně došlo k vytvoření mnoha fotografií, které pak velšský tým doprovázely během kvalifikace a celým turnajem přímo ve Francii na transparentech a v sociálním prostoru pod #TogetherStronger. V rámci kampaně vznikla foto mozaika (viz příloha č. 1), na které byli vyobrazeni Ashley Williams, Gareth Bale a Aaron Ramsay, jenž tvořilo 5 000 fotografií fanoušků z celkových 200 000, jenž se výběru zapojilo (FAW 2014b). Celá kampaň se ukázala jako velmi úspěšná a pokračuje nadále. V současné době je #TogetherStronger stále využíván fotbalovou asociací Walesu i jejími hráči.

2.6.1. Gareth Bale a jeho popularita jako příležitost pro velšskou sportovní diplomacii?

Pokud bychom měli vyzdvihnout jednu individuální postavu z velšského sportu, tak tím nejvýznamnějším sportovcem z Walesu je pravděpodobně Gareth Bale. V roce 2013 přestoupil za v té době rekordní částku 100 milionů euro z anglického klubu Tottenham Hotspur F.C. do španělského Realu Madrid C.F. Gareth Bale je současným kapitánem velšské reprezentace, za kterou v 90 utkáních nastřílel 33 gólů, jenž z něj dělá nejlepšího střelce Walesu v historii (Transfermarkt 2021). V posledních letech zaznamenal značný výkonnostní úpadek v dresu Realu Madrid C.F. a dostává se mu tak kritiky, převážně od španělských médií. To samé se však nedá říci o jeho výkonech v dresu Walesu. Úspěchy velšské reprezentace v posledních letech jsou výsledky práce celého týmu, ale kvalita a přítomnost Garetha Balea byly občas tím, co Wales potřeboval k tomu, aby zvítězil v důležitých zápasech. Na Garetha Balea je mířená značná vlna kritiky z řad fanoušků Realu Madrid C.F., a to především za nápis *Wales. Golf. Madrid. In that order* na velšské vlajce, se kterou slavili fotbalisté Walesu postup na mistrovství Evropy v roce 2016 (viz příloha č.2), a milovaný fanoušky Walesu za jeho výkony a výroky jako například, když na otázku, při mistrovství Evropy v roce 2016, kde bere motivaci k tomu hrát na nejvyšší úrovni každý den, odpověděl: „Drak na mém trikotu, to je vše, co potřebuji“ (BBC 2016a). O tom, jak je Gareth Bale ve Walesu zbožňovaný a jakou má popularitu, svědčí i to, že si během mistrovství Evropy v roce 2016 na jeden den změnilo město Bala název na Bale (BBC 2016b) a okres Vale of Glamorgan na Bale of Glamorgan (Vale Council 2016).

Gareth Bale disponuje obrovským počtem sledujících na sociálních sítích Twitter, Instagram a Facebook. Na těchto sociálních sítích jej sleduje přes 90 milionů uživatelů (Gareth Bale 2021a, Gareth Bale 2021b, Gareth Bale 2021c). Tato fanouškovská základna byla jedním z důvodů úspěchu kampaně *Together. Stronger* (Wathan 2015). Právě Gareth Bale, spolu s ostatními hráči, zpopularizoval #TogetherStronger, který se pod příspěvky Garetha Balea objevuje i nyní. Gareth Bale často využívá sociální sítě k podpoře různých charit, soutěží a projektů, nejen od FAW. V roce 2020 daroval University Hospital of Wales, spolu se svojí ženou, 500 000 liber na boj s koronavirem (Cardiff & Vale Health Charity 2020). Popularita Garetha Balea, zapříčiněná jeho výkony v dresu Walesu, ale i jeho prací mimo hřiště by mohla být dle mého názoru využita v budoucích projektech FAW, či přímo při tvoření konkrétní strategie sportovní diplomacie Walesu. Gareth Bale, jakožto velký vlastenec s obrovskou popularitou jak ve Walesu, tak v zahraničí, by byl ideálním kandidátem na to, aby se stal tváří projektu, se kterým by velšská vláda, Fotbalová asociace Walesu nebo jiná organizace přišla.

2.7. Velšská ragbyová unie

Jak už jsem v práci několikrát zmiňoval, tak mistrovství světa v ragby v Japonsku v roce 2019 je často vyzdvihováno jako názorný příklad úspěšné sportovní diplomacie Walesu, o který se velšská vláda do budoucna plánuje opírat.

Podobně jako velšský fotbalový národní tým, tak i velšský ragbyový národní tým zažívá v posledních letech velké úspěchy. V srpnu v roce 2019 se poprvé velšští ragbisté v historii dostali na první místo ve světovém žebříčku ragby (World Rugby 2021) a ve stejném roce se Walesu podařilo po sedmi letech vyhrát turnaj Guinness Six Nations, jenž se koná každý rok (Guinness Six Nations 2019). Avšak na rozdíl od svých krajanů, jenž reprezentují Wales ve fotbale, velšští ragbisté patří mezi ty nejlepší od úplného počátku založení velšské ragbyové unie v roce 1881. Velšští ragbisté se na mistrovství světa v Japonsku v roce 2019 umístili na 4. místě, po prohrách s Jihoafrickou republikou v semifinále a s Novým Zélandem v utkání o třetí místo.

I přesto, že se velšským ragbistům nepodařilo umístit se na medailových příčkách, tak je účast na tomto mistrovství světa považována za obrovský úspěch, a to především díky úspěchu jedné z největších velšských obchodních misí, jež byla v rámci účasti Walesu na mistrovství zrealizována. Velšská vláda, v čele s premiérem Markem Drakefordem, v partnerství s velšskou ragbyovou unií a Wales Arts International, připravili program, který měl za cíl přestavit nejen japonskému publiku, ale i publiku z ostatních zemí, jež se mistrovství účastnily, to nejlepší z velšské kultury a obchodu. Tento ambiciózní program tvořila řada aktivit a dalších menších veřejných i soukromých programů, jenž byly předváděny v několik městech, především v Tokiu ve velšské kopuli. Konkrétnějším cílem celého programu bylo povznesení mezinárodního profilu Walesu, jakožto ideálního místa pro turismus, obchod a práci pro lidi a investory primárně z Japonska. Na Japonsko necílila velšská vláda pouze protože bylo hostící zemí mistrovství světa, ale především protože je Japonsko dlouhodobým obchodním partnerem Walesu a v posledních pěti letech exportoval Wales do Japonska zboží za více než 1 miliardu liber. Zároveň ve Walesu operuje přes 60 společností, které zaměstnávají přes 6000 lidí (Welsh Government 2019). Do Japonska tak spolu s velšským národním týmem vyrazilo 17 velšských společností z různých sektorů, s vidinou nových obchodních příležitostí. Významnou roli zde sehrál velšský premiér Mark Drakeford, jenž mistrovství světa využil ke své první oficiální návštěvě Japonska jako premiér. Mark Drakeford se během své návštěvy Japonska setkal s mnoha zástupci významných společností i se zástupci výkonných orgánů, kterým představoval Wales jako vhodnou obchodní a turistickou destinaci a zároveň poděkoval stávajícím obchodním partnerům za jejich dosavadní podporu (Drakeford 2019). Setkal se se zástupci společnosti Sony Corporation, jedné ze společností, která ve Walesu investují nejvíce finančních prostředků, dále se zástupci jedné z největších pojišťovacích společností v Japonsku Tokio Marine Nichido. Wales jako turistickou destinaci představil na akci, kterou pořádala Japonská asociace cestovních kanceláří a poté na recepci, spolu s britským ambasadorem, které se účastnilo přes 200 hostů, mezi nimiž byli zástupci

z jednotlivých japonských prefektur. Dále se setkal se zástupci společnosti Panasonic, Hitachi a jedné z největších japonských bezpečnostních a největší telekomunikační společností Nippon Telegraph and Telephone, aby jim představil velšský kybernetický sektor (Drakeford 2019). Celá mise se ukázala jako velmi úspěšná a dobře zorganizovaná, a proto se o ní může velšská vláda do budoucna opírat, při vytváření podobných misí na dalších mezinárodních sportovních akcích.

4. Závěr

Primárním cílem této práce, jak je zmíněno v úvodu, je představení velšské sportovní diplomacie. Samotná první část práce je věnována obecně sportovní diplomacii a napomáhá čtenáři lépe pochopit jednotlivé nástroje a aktéry sportovní diplomacie, se kterými Wales pracuje.

I přesto, že se velšská sportovní diplomacie na první pohled jeví jako relativně nová a neprozkoumaná oblast, tak tomu ve skutečnosti tak není. Velšská vláda dlouhodobě pracuje s velmi specifickou strategií, která se zabývá tím, jaké mezinárodní sportovní akce by se měl Wales pokusit pořádat, a naopak jaké sportovní akce, které jsou typické pro Wales a konají se pravidelně, by měly být podporovány, aby se z nich eventuálně mohly stát významné mezinárodní sportovní akce, které upoutají pozornost sportovců a diváků z celého světa. Názorným příkladem takovéto akce je Cardiff Half Marathon. Tento půlmaraton se od svého založení v roce 2003, kdy se ho účastnilo 1500 běžců, v průběhu let proměnil v jeden z nejprestižnějších půlmaratonů světa, kterého se nyní účastní přes 20 000 běžců a téměř veškerý výdělek akce putuje do charitativních a neziskových organizací, čímž se dle mého názoru řadí mezi ty nejvýznamnější akce, které se ve Walesu každoročně konají. Walesu se rovněž pravidelně daří spolupřádat významné mezinárodní sportovní akce, jako jsou mistrovství světa v ragby a kriketu, které vždy spolupřádal s Anglií. Značný úspěch by Wales zaznamenal, pokud by se Irsku a Velké Británii podařilo úspěšně získat pořádání mistrovství světa ve fotbale v roce 2030. V Cardiffu se nachází Principality Stadium, který disponuje kapacitou více než 70 000 míst a patří tím mezi největší stadiony ve Velké Británii a je tak vhodným stadionem pro zápasy mistrovství světa. Avšak aby vůbec Wales mohl usilovat o spolupřádání mezinárodních sportovních akcí takového rozsahu, tak musí mít nějaké zkušenosti s pořádáním obdobných akcí. Takovéto zkušenosti pravidelně získává v posledních letech při výše zmíněných spolupřádání mistrovství světa, ale rovněž když opakovaně hostí finálové zápasy evropských pohárů UEFA. Tyto akce se ukázaly jako velmi úspěšné, a to především po finanční stránce, jelikož měly významný ekonomický dopad na Cardiff i samotný Wales.

Růst akcí typu *growth* a *signature events*, které nemají takový dosah v zahraničí jako jiné mezinárodní sportovní akce, hraje důležitou roli v tom, jaké mezinárodní sportovní akce může Wales pořádat. Úspěchy těchto menších akcí a jejich růst slouží jako indikátory k tomu, že Wales je schopný pravidelně a úspěšně pořádat mezinárodní sportovní akce a tyto úspěchy mohou vést k tomu, že Wales bude v budoucnu pořádat akce typu finále Ligy mistrů UEFA či spolupřádat například mistrovství Evropy a světa ve fotbale.

Velšská sportovní diplomacie není zaměřená pouze na pořádání mezinárodních sportovních akcí, ale jako velmi důležitá se jeví i účast na těchto

mezinárodních sportovních akcí. Nejvíce na tomto mají podíl fotbalová asociace Walesu a velšská ragbyová unie. Oba národní týmy zažívají v posledních letech značný úspěch a účastnily se významných mezinárodních akcí, jako jsou mistrovství Evropy ve fotbale v roce 2016 a mistrovství světa v ragby v roce 2019 v Japonsku. Právě účast na mistrovství světa v ragby v Japonsku, byla velmi dobře využita velšskou vládou, jelikož spolu s velšskými reprezentanty do Japonska odcestovala výprava zástupců velšských společností z různých odvětví s vidinou nových obchodních příležitostí. Spolu s výpravou tam odcestoval taktéž současný premiér Mark Drakeford, který se během své návštěvy Japonska setkal s řadou zástupců významných společností, aby jim představil Wales jako vhodné místo pro obchodní spolupráci, ale i turismus.

Tato obchodní mise nevznikla náhodou, v roce 2018 označil Jonathan McClory (2018) ve své publikaci *Wales Soft Power Barometr 2018*, se kterou přišel na žádost velšské vlády, toto mistrovství světa jako vhodné místo pro zrealizování obdobného plánu, který by měl významný dopad na Wales. Takováto slova by možná nebyla vyslyšena, pokud by velšská vláda tak aktivně nepracovala se sportovní diplomacií, jako tomu je v posledních pěti letech.

Sport jako důležitý nástroj pro realizování zahraničněpolitických cílů Walesu nezaznívá pouze v publikaci Jonathana McCloryho. O důležitosti sportu se můžeme dočíst i v publikaci *International Strategy* (Welsh Government 2020), se kterou přichází nová ministryně pro mezinárodní vztahy a velšský jazyk Eluned Morganová, a zároveň v publikaci Stuarta Murray a Gavina Price (2020) *Towards a Welsh sports diplomacy strategy*. Právě tato druhá publikace je velmi zajímavá a důležitá, jelikož nám ukazuje možné směřování velšské sportovní diplomacie. I tato publikace byla zpracována na žádost velšské vlády a jejím primárním cílem bylo zjištění, jestli je možné vytvoření specifické rozsáhlé strategie sportovní diplomacie Walesu. Stuart Murray a Gavin Price (2020: 40) dochází k závěru, že to možné je a přikládají možný postup, jak by velšská vláda a ostatní aktéři, kteří by se na tvorbě takovéto strategie podíleli, měli postupovat. Vytvoření tak rozsáhlé strategie není možné čekat v nejbližší době, jelikož se jedná o velmi komplikovaný postup, který vyžaduje výzkum, zpracování dat a následnou kooperaci mnoha aktérů, ale ze současné aktivity velšské vlády lze pozorovat velký posun vpřed. Wales má veškeré předpoklady k tomu, aby v následujících letech s takovouto strategií přišel a přidal by se tím tak k Austrálii, která disponuje svojí strategií sportovní diplomacie.

5. Seznam použité literatury a pramenů

Abbandonato, Paul (2015). *Millennium Stadium to be renamed Principality Stadium in historic naming rights deal with WRU* (<https://www.walesonline.co.uk/sport/rugby/rugby-news/millennium-stadium-renamed-principality-stadium-10010999>, 26. 2. 2021).

Abbandonato, Paul (2021). *Anthony Joshua v Tyson Fury world heavyweight title blockbuster planned for Cardiff - reports* (<https://www.walesonline.co.uk/sport/boxing/anthony-joshua-v-tyson-fury-19659073>, 1. 3. 2021).

Amnesty International (2016). *QATAR WORLD CUP OF SHAME* (<https://www.amnesty.org/en/latest/campaigns/2016/03/qatar-world-cup-of-shame/>, 10. 2. 2021).

Andrews, Evan (2018). *How Ping-Pong Diplomacy Thawed the Cold War* (<https://www.history.com/news/ping-pong-diplomacy>, 9. 2. 2021).

Australian Government (2019). *Sports Diplomacy 2030* (<https://www.dfat.gov.au/sites/default/files/sports-diplomacy-2030.pdf>, 5. 4. 2021).

Bale, Gareth (2021a). Gareth Bale – Instagram Profile (<https://www.instagram.com/garethbale11/?hl=en>, 3. 3. 2021).

Bale, Gareth (2021b). Gareth Bale – Facebook Profile (<https://www.facebook.com/Bale/>, 3. 3. 2021).

Bale, Gareth (2021c). Gareth Bale – Twitter Profile (<https://twitter.com/GarethBale11>, 3. 3. 2021).

Bandyopadhyay, Kausik (2008). *Feel Good, Goodwill and India's Friendship Tour of Pakistan, 2004: Cricket, Politics and Diplomacy in Twenty-First-Century India* *International Journal of the History of Sport* 25 (12) s. 1654–1670.

Bashar, I. Arafat (2020). *Membership in international sporting bodies and statehood* (<https://www.thedailystar.net/law-our-rights/law-vision/news/membership-international-sporting-bodies-and-statehood-1872526>, 9. 2. 2021).

BBC (2011). *GB Olympic football teams to play in Manchester, London and Cardiff* (<https://www.bbc.com/sport/olympics/15674327>, 24. 2. 2021).

BBC (2016a). *Dragon is only motivation I need - Bale* (<https://www.bbc.com/sport/av/football/36664767>, 3. 3. 2021).

BBC (2016b). *Euro 2016: Bala becomes Bale in honour of Gareth Bale* (<https://www.bbc.com/news/uk-wales-north-west-wales-36544571>, 3. 3. 2021).

- BBC (2016c). *Euro 2016: Wales lose semi-final but are still winners* (<https://www.bbc.com/sport/football/36728931>, 2. 3. 2021).
- BBC (2016d). *Euro 2016: Welsh FA spent £6.4m Euro 2016 money early to help squad* (<https://www.bbc.com/sport/football/36720727>, 2. 3. 2021).
- BBC (2017a). *Champions League: Cardiff women's final figures 'a coup'* (<https://www.bbc.com/news/uk-wales-40105003>, 1. 3. 2021).
- BBC (2017b). *Wales aims for joint bid for 2022 Commonwealth Games* (<https://www.bbc.com/news/uk-wales-39881638>, 24. 2. 2021).
- BBC (2020). *Paris 2024: UK Sport will invest £352m in British sports for 2024 Olympics and Paralympics* (<https://www.bbc.com/sport/olympics/55367946>, 10. 2. 2021).
- Billingham, Neil (2014). *USA vs Iran at France '98: the most politically charged game in World Cup history* (<https://www.fourfourtwo.com/features/usa-vs-iran-france-98-most-politically-charged-game-world-cup-history>, 9. 2. 2021).
- BRICS (2021). *History of BRICS* (<http://infobrics.org/page/history-of-brics/>, 5. 4. 2021).
- Carbis, Ian (2014). *Euro 2020 vote: Wales snubbed by Uefa in favour of Scotland as Welsh bid misses out by one vote* (<https://www.walesonline.co.uk/sport/football/football-news/euro-2020-vote-wales-snubbed-7799825>, 24. 2. 2021).
- Cardiff & Vale Health Charity [@Health_Charity]. (2020). „Our @Health_Charity the official charity of @cv_uhb would like to thank Wales and Real Madrid football legend, Gareth Bale and his wife Emma for their huge £500,000 donation to the University Hospital of Wales. @GarethBale11“ *Twitter*, 22. dubna 2020. [online]. [cit. 3. 3. 2021]. Dostupné na: https://twitter.com/Health_Charity/status/1252992135013576705, 3. 3. 2020
- Cardiff Half Marathon (2018). *Half marathon runners spend £2.3m in city* (<https://www.cardiffhalfmarathon.co.uk/half-marathon-runners-spend-2-3m-city/>, 27. 2. 2021).
- Cardiff Half Marathon (2021). *About The Race* (<https://www.cardiffhalfmarathon.co.uk/event-info/about-the-race/>, 25. 2. 2021).
- Delaney, Miguel (2016). *Forget Denmark '92 and Greece '04, Wales Can Eclipse Both Euro Fairytales* (https://www.eurosport.co.uk/football/euro-2016/2016/forget-denmark-92-and-greece-04-wales-can-eclipse-both-euro-triumphs_sto5673855/story.shtml, 2. 3. 2021).

Dewey, Philip – Walford, Jessica (2018). *Hosting the Champions League Final netted Cardiff at least £45m* (<https://www.walesonline.co.uk/news/wales-news/hosting-champions-league-final-netted-14735030>, 25. 2. 2021).

Donovan, Owen (2019). *What major sporting events can Wales host?* (<https://stateofwales.com/2019/10/what-major-sporting-events-can-wales-host/>, 23. 2. 2021).

Drakeford, Mark (2019). *Written Statement: Visit to Japan* (<https://gov.wales/written-statement-visit-japan>, 4. 3. 2021).

Emirates (2021). *Sponsorships* (<https://www.emirates.com/english/about-us/our-communities/sponsorship/>, 9. 2. 2021).

Etihad (2021). *Our Sponsorships – International Sports* (<https://www.etihad.com/en/corporate-profile/our-sponsorship/sport>, 9. 2. 2021).

European Tour (2011). *The 2010 Ryder Cup - major boost to Welsh economy* (<https://www.europeantour.com/european-tour/news/articles/detail/the-2010-ryder-cup-major-boost-to-welsh-economy/>, 26. 2. 2021).

FAW (2014a). *The Message oOn Our Chest* (<https://www.faw.cymru/en/news/message-our-chest/>, 2. 3. 2021).

FAW (2014b). *Win a Signed, Framed Copy oOf tThe #Togetherstronger Photo Mosaic* (<https://www.faw.cymru/en/news/win-signed-framed-copy-togetherstronger-photo-mosaic/>, 2. 3. 2021).

FAW (2017). *2017 Women's Champions League Final Attendance Set To Beat Previous Years* (<https://www.faw.cymru/en/news/2017-womens-champions-league-final-attendance-set-beat-previous-years>, 25. 2. 2021).

FIFA (2021). *The Vision 2020-2023* (<https://www.fifa.com/who-we-are/vision/>, 11. 2. 2021).

FIFA (2021a). *BELGIUM Royal Belgian Football Association* (<https://www.fifa.com/fifa-world-ranking/associations/association/BEL/men/>, 2. 3. 2021).

FIFA (2021b). *WALES The Football Association of Wales* (<https://www.fifa.com/fifa-world-ranking/associations/association/wal/men/>, 2. 3. 2021).

Guinness Six Nations (2019). *Wales Captain Alun Wyn Jones Crowned 2019 Guinness Six Nations Player oOf tThe Championship* (<https://www.sixnationsrugby.com/2019/03/22/wales-captain-alun-wyn-jones-crowned-2019-guinness-six-nations-player-of-the-championship/>, 4. 3. 2021).

- Institute of Welsh Affairs (2020). *Juggling with a Welsh Foreign Policy* (<https://www.iwa.wales/agenda/2020/10/juggling-with-a-welsh-foreign-policy/>, 24. 2. 2021).
- Ironman (2021). *Ironman Wales* (<https://www.ironman.com/im-wales>, 25. 2. 2021).
- Jones, Calvin – Munday, Max – Roche, Neil (2007). *The Millennium Stadium, Cardiff and Wales The Economic Impact* (https://senedd.wales/NAfW%20Documents/cc_3__mse_10a_welsh_rugby_union_.pdf%20-%2020012010/cc_3__mse_10a_welsh_rugby_union_-Cymraeg.pdf, 1. 3. 2021).
- Kobierecki, Michał (2013). Sport in International Relations. Expectations, Possibilities and Effects. *International Studies. Interdisciplinary Political and Cultural Journal* 15 (1), s. 49–74.
- Lewis, Anna (2020). *Cardiff council wants to host FIFA World Cup games in 2030* (<https://www.walesonline.co.uk/news/wales-news/cardiff-uk-fifa-world-cup-17588508>, 26. 2. 2021).
- McClory, Jonathan (2018). *Wales Soft Power Barometr 2018* (https://wales.britishcouncil.org/sites/default/files/wales_soft_power_barometer_2018_0.pdf, 8. 2. 2021).
- Millennium Stadium (2016). *Millennium Stadium Economic Impact* (https://d2cx26qpfwuhvu.cloudfront.net/wru/wp-content/uploads/2019/05/14112807/WRU_Economic_impact_Final.pdf, 2. 3. 2021).
- Murray, Stuart (2018). *Sport Diplomacy: Origins, Theory and Practice* (London – New York: Routledge).
- Murray, Stuart – Pigman, A. Geoffrey (2014). Mapping the relationship between international sport and diplomacy *Sport in Society* 17 (9), s. 1098–1118.
- Murray, Stuart – Price, Gavin (2020). *Towards a Welsh sports diplomacy strategy* (https://wales.britishcouncil.org/sites/default/files/towards_a_welsh_sports_diplomacy_strategy_0.pdf, 11. 2. 2021).
- Olympic (2021). *Promote Olympism In Society* (<https://www.olympic.org/the-ioc/promote-olympism#:~:text=The%20mission%20of%20the%20IOC,and%20on%20all%20five%20continents.>, 11. 2. 2021).
- Park, K. Michael (2017). Long Shot: The Prospects and Limitations of Sports and Celebrity Athlete Diplomacy *InMedia* 6, s. 1–23 (<https://journals.openedition.org/inmedia/855>, 8. 2. 2021).

Peterková, Jana (2006). Veřejná diplomacie – jen módní pojem nebo skutečná změna? *Mezinárodní vztahy* 41 (3) s. 83–99.

Pigman, A. Geoffrey (2014). International Sport and Diplomacy's Public Dimension: Governments, Sporting Federations and the Global Audience. *Diplomacy & Statecraft* 25 (1) s. 94–114.

Principality Stadium (2019). *Twenty Years oOn: The Economic Significance oOf Principality Stadium* (https://d2cx26qpfwuhvu.cloudfront.net/wru/wp-content/uploads/2019/06/25171654/WRU1570-Principality-Stadium-economic-impact-report-V2_LR.pdf, 1. 3. 2021).

Reuters (2020). *Basque federation applies for UEFA, FIFA recognition* (<https://www.reuters.com/article/soccer-fifa-basquecountry-idINKBN28Q0G7>, 10. 2. 2021).

Sidhu, K. Sheena (2016). *How Wales went from 116th in the world to Euro 2016 heroes* (<https://www.theguardian.com/football/2016/jul/02/wales-journey-euro-2016-heroes>, 2. 3. 2021).

The Stadium Bussiness (2020). *World Cup Impact Report Highlights Rise oOf Cricket Tourism* (<https://www.thestadiumbusiness.com/2020/03/04/world-cup-impact-report-highlights-rise-cricket-tourism/>, 27. 2. 2021).

Thomas, Simon (2016). *Revealed! The eye-watering pile of cash generated in Cardiff during Rugby World Cup 2015* (<https://www.walesonline.co.uk/sport/rugby/rugby-news/revealed-eye-watering-pile-cash-11377924>, 27. 2. 2021).

Transfermarkt (2021). *Gareth Bale* (<https://www.transfermarkt.com/gareth-bale/profil/spieler/39381>, 3. 3. 2021).

UEFA (2014). *2014 Super Cup: Ronaldo delights Madrid against Sevilla* (<https://www.uefa.com/uefasupercup/history/2014/>, 1. 3. 2021).

UEFA (2016). *Impressive global broadcast coverage of UEFA EURO 2016* (<https://www.uefa.com/insideuefa/mediaservices/news/0253-0d8189cfae40-a42af35f3e6a-1000--impressive-global-broadcast-coverage-of-uefa-euro-2016/>, 2. 3. 2021).

UEFA (2018). *Hungarian Football Federation* (<https://www.uefa.com/insideuefa/member-associations/hun/>, 11. 2. 2021).

UEFA (2021). *The UEFA Super Cup* (<https://www.uefa.com/uefasupercup/competitionformat/>, 18. 3. 2021).

Vale Council [@VOGCouncil]. (2016). „For one night only we are the BALE of Glamorgan! Good Luck @FAWales in tonight's #EURO2016 match #TogetherStronger“ *Twitter*, 20. června 2016. [online]. [cit. 3. 3. 2021]. Dostupné

na:

https://twitter.com/VOGCouncil/status/744944537538297856?ref_src=twsrc%5Etfw

Wales Rally GB (2021). *About* (<https://www.walesrallygb.com/aboutwrgb/>, 25. 2. 2021).

Wan, Michael (2016). *Chinese basketball fans will always thank Yao Ming* (https://www.espn.com/nba/story/_/id/17503441/what-yao-ming-means-basketball-fans-china-2016-nba-hall-fame, 11. 2. 2021).

Wathan, Chris (2015). *The remarkable inside story of Together Stronger: How a marketing slogan sparked the rebirth of a football nation* (<https://www.walesonline.co.uk/sport/football/football-news/remarkable-inside-story-together-stronger-10234917>, 18. 3. 2021).

Welsh Government (2010). *Event Wales: major events strategy 2010 to 2020* (<https://gov.wales/sites/default/files/publications/2019-06/event-wales-a-major-events-strategy-for-wales-2010-to-2020.pdf>, 23. 2. 2021).

Welsh Government (2013). *Rugby League World Cup England and Wales 2013 Tournament Review* (<https://www.eventimpacts.com/-/media/event-impacts/downloadable-resources/rlwc-2013-report.ashx?la=en&hash=4923339590F2798BA20632F1D1F0BA7B>, 26. 2. 2021).

Welsh Government (2019). *Welsh business and culture to be showcased in Japan* (<https://gov.wales/welsh-business-and-culture-be-showcased-japan>, 23. 2. 2021).

Welsh Government (2020). *International Strategy* (<https://gov.wales/sites/default/files/publications/2020-01/international-strategy-for-wales.pdf>, 8. 2. 2021).

Woolford, Anthony (2018). *Anthony Joshua's next two fights will NOT be in Cardiff as boxing star thanks Welsh fans* (<https://www.walesonline.co.uk/sport/boxing/anthony-joshuas-next-two-fights-14868805>, 25. 2. 2021).

World Rugby (2021). *Men's Rankings* (<https://www.world.rugby/tournaments/rankings/mru>, 4. 3. 2021).

Xifra, Jordi (2009). *Building Sport Countries' Overseas Identity and Reputation: A Case Study of Public Paradiplomacy. American Behavioral Scientist* 53 (4), s. 504–505.

Zákravský, Jiří (2016). Sport a mezinárodní vztahy. Sportovní diplomacie jako součást zahraniční politiky. *Central European Journal of Politics* 2 (2), s. 15–36.

Zákravský, Jiří (2017). *Baskové v ofsajdu. Sport jako nástroj politiky nestátních národů. Případová studie fotbalu v Baskicku* (Praha: Dokořán).

6. Cizojazyčné resumé

This bachelor thesis aims to introduce a Welsh sports paradiplomacy, a regularly mentioned topic in the last few years in Wales. This thesis explains why is sport so important for the Welsh government and how is it used for maximising the benefits for the country.

The thesis is divided into two chapters. The first chapter generally focuses on sports diplomacy. In this chapter, I introduce the main actors who participate in the activities of sports diplomacy and the essential tools used for achieving the goals of sports diplomacy. I frequently mention specific Welsh actors and tools used by them throughout the second chapter, and that is why it was necessary to introduce them first.

The following chapter deals with three main issues. The first is the possibility of a specific Welsh sports diplomacy strategy. The last few years saw an emergence of multiple publications that focus on sports in Wales and their usability for achieving foreign policy goals. The latest publication by Stuart Murray and Gavin Price gave the strategy the green light as they found the creation of such sports diplomacy strategy feasible. The next part focuses on hosting international sporting events. There are four different categories of such sporting events that the Welsh government considers. I focus on the first two that have the most significant impact on the Welsh economy. In the final part, I explain why are the rugby and football national teams and their participation in World and European Cups important. The perfect example of this is the 2019 Rugby World Cup in Japan. The Welsh government prepared a large trade delegation to promote Wales in Japan, explore new business opportunities and strengthen existing links between the two countries.

7. Přílohy

Příloha č. 1: Foto mozaika

Zdroj: <https://www.faw.cymru/en/news/win-signed-framed-copy-togetherstronger-photo-mosaic/>, 5. 4. 2021.

Příloha č.2: Kontroverzní nápis na velšské vlajce

Zdroj: <https://www.theguardian.com/football/blog/2019/nov/20/gareth-bale-and-that-wales-golf-madrid-flag-real-are-not-amused>, 5. 4. 2021.